

P5308

МОРСКИ СГОВОРЪ

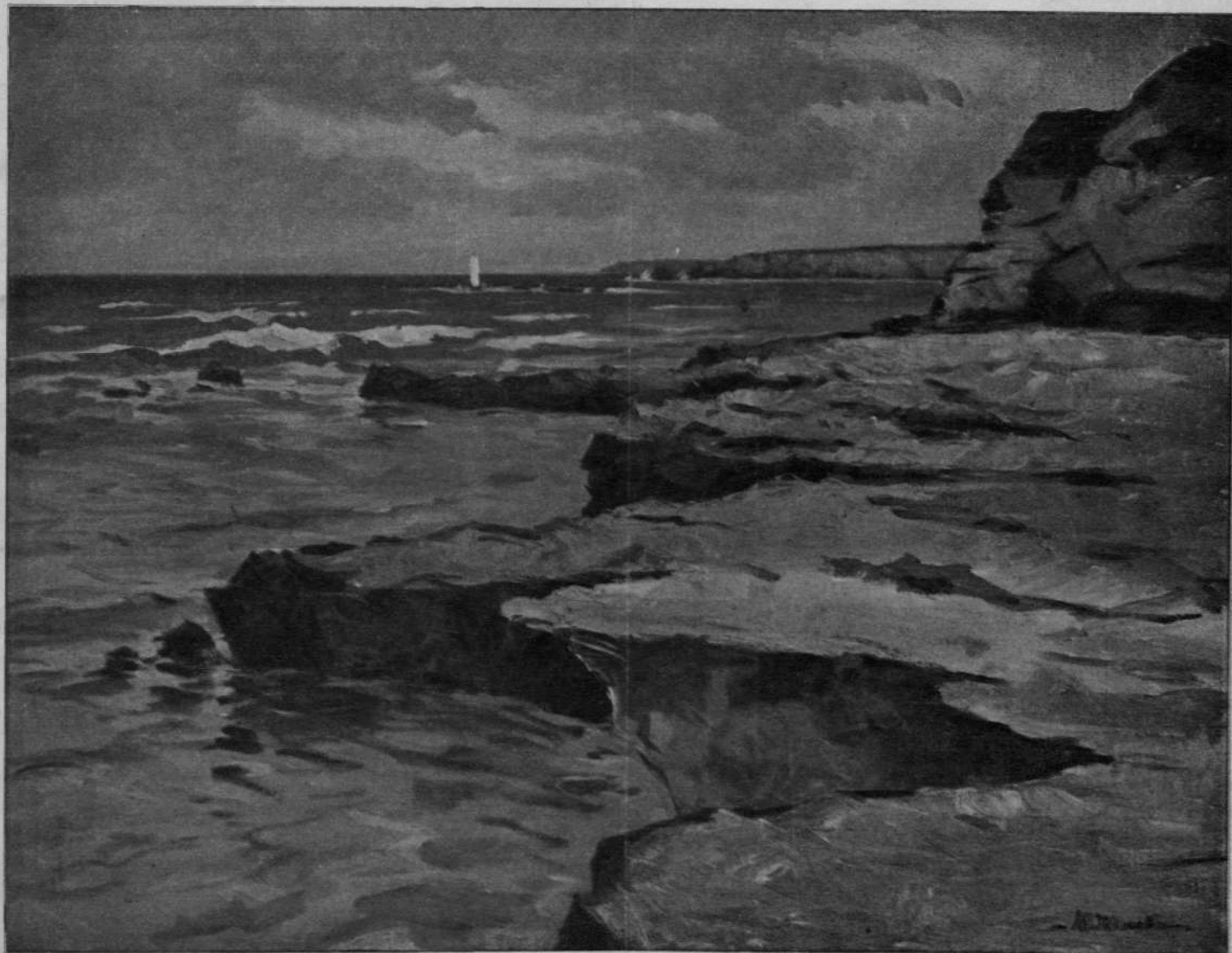

2009. XIV 1937

КН-1-10

26439

ЦАРЕВО

Картина отъ Марио Женовъ

ВАРНА

ЦАРИЦАТА НА ЧЕРНО МОРЕ, —
НАЙ-КРАСИВИЯТЪ КУРОРТЪ ВЪ ЮГО-ИЗТ. ЕВРОПА

ВАРНА

Най-модерни бански съоръжения за студени и топли морски бани. Модерно казино въ морската градина, срещу банитѣ, съ първокласенъ ресторантъ и дансингъ на открито.

КРАСИВИ ОКОЛНОСТИ. Разходки и екскурзии по сухо и по море до близкитѣ околности, както и до Цариградъ.

ВСИЧКИ ВИДОВЕ СПОРТЪ—развлѣчения: театри, кинематографи, тенисъ клубъ, морски тържества.

ГОЛЪМИ МУЗИКАЛНИ ТЪРЖЕСТВА въ началото на м. августъ, съ участието на най-виднитѣ български артисти. Презъ сезона гостуватъ Народенъ драматиченъ театръ и Народната опера.

УСЛОВИЯ ЗА ЖИВОТА
НАЙ-ИЗНОСНИ

Първостепенни хотели отъ 40—90 лв. на легло.

Частни квартири отъ 25—100 лв. дневно, споредъ категорията и числото на леглата.

Меню въ първокласни ресторанти отъ 50—80 лв. дневно.
А ла картъ, пълненъ обѣдъ, безъ питиета, отъ 25 лв. нагоре.

Лѣтвна карта за цѣлия сезонъ 30 лева.

ТАКСИ ЗА БАНИТЪ:

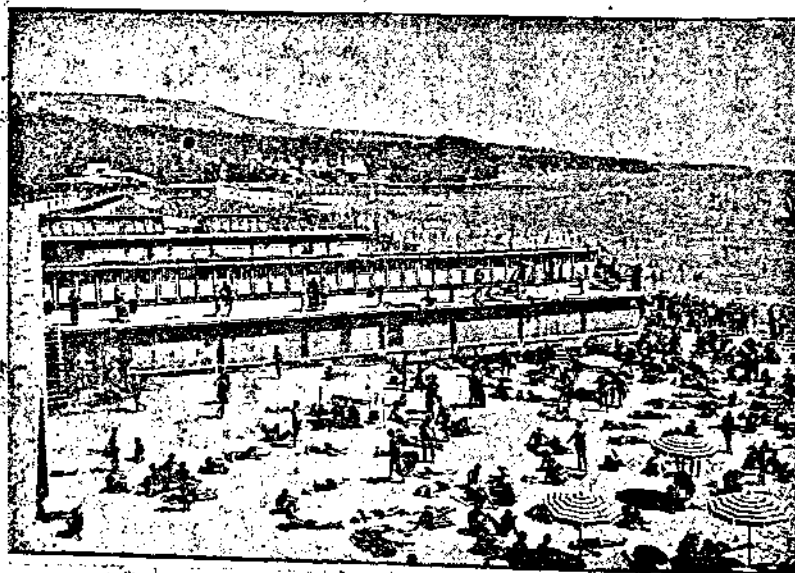
1. Студени бани { I класа кабина 15 лв.
II " шкафче 8 лв.
III " обща съблѣк. 5 лв.

2. Топли бани { I класа на часъ 20 лв.
II " " 12 лв.

Отъ 1. юний до 30. септемврий лѣтовницитѣ се ползватъ съ 50% намаление по Б. Д. Ж., като за връщане билетитѣ важатъ до 31. октомврий. Отъ 12. юлий до 12. Августъ намалението е само 30%.

Бюрото за лѣтовници при Курортното стопанство въ приморската градина разполага съ пълненъ списъкъ на квартири, дава всички сведения и настанява лѣтовницитѣ безплатно.

За тия, които търсятъ абсолютно спокойствие и морелѣчение — препоръчваме Св. Константинъ.

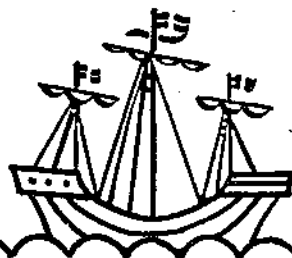

Лѣтовници, запомнете, че есенята въ Варна е също тъй приятна, както и лѣтото, — но при сравнително по-низки цени.

Отнасяйте се за всичко до Вар. град. общ. курортна дирекция.

26439

57

МОРСКИ СГОВОРЪ

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЕНЪ МОРСКИ СГОВОРЪ

Година 14

УРЕЖДА

Брой 1

Варна, януарий 1937 г.

КНИЖОВНО-ПРОСВѢТНИЯТЪ ОТДѢЛЪ

Глав. ред. проф. Я. АРНАУДОВЪ

В. ИГНАТОВЪ

Нашата идея

Ние встъпваме въ четиринадесетата годишнина на органа на организацията и седемнадесетата отъ основаването на Българския Народенъ Морски Сговоръ. Изминатиятъ пжтъ е самъ достатъчна характеристика за дълото, което неуклонно, стъпка по стъпка, прави своитъ придобивки и дава образа на възродена морска България. Всяка идея иска настойчивостъ и жертви за нейното провеждане. Ние можемъ да се гордѣемъ, че идеята за морето намъри и създаде своитъ пионери, които я движатъ неуклонно и успѣха да я доведатъ до завиденъ възходъ, какъвто рядко сж достигали организации безъ държавна подкрепа.

Този успѣхъ се дължи на непрестаннитъ усилия на идейнитъ труженици на организацията и на доверието и подкрепата, което тѣ намиратъ въ нашето съзнателно гражданство. Ние отбелязваме съ радостъ този фактъ, защото отвлѣчената идея за морето може да намъри само убедени привърженици, които съзнаватъ, че ползата отъ преследваната идея ще се почувствува, следъ като тя бжде възприета и подкрепена отъ по-голямата частъ на нашето гражданство. Затова тѣзи първи ратници на морската идея за насъ сж фанатизирани апостоли, които, жертвувайки отъ себе си, диятъ възмездие въ благата, които ще последватъ за нацията.

Отбелязанитъ постижения презъ изтеклото досега време разчистиха достатъчно трънливия

пжтъ къмъ възхода на идеята за морето, като я оформиха и създадоха, а същевременно калиха новитъ ратници, които ще я движатъ напредъ.

Предстоятъ нови и тежки напрежения за напредъка на дълото на Българския Народенъ Морски Сговоръ. Ние не се съмняваме, че организацията ще намъри сили въ своята сръда, за да ги преодолѣе. Апелирайки за сплотеностъ и единодушие къмъ нашитъ изпитани ратници, ние разчитаме, че тѣ ще положатъ усилия, за да привлѣкатъ сътрудничеството на по-голямъ кръгъ радетели за морето.

Предстоящата година открива нуждата отъ работа всрѣдъ обществото въ две главни направления: съзнание отъ необходимостта за отбрана на нашитъ водни граници и пропаганда и организация на водния спортъ, чрезъ който най-добре се укрепяватъ тѣлата и калятъ волитъ на подрастващитъ защитници на отечеството и дейци на организацията.

Следвайки нуждитъ на момента, ние считаме, че отговаряме на една голяма праздната въ нашия общественъ животъ, като издигаме гласъ за повече внимание и жертви за морето, за да се достигне всестранния възходъ на нацията. Защото само хармоничното развитие гарантира спокойно съществуване и напредъкъ безъ сътресения.

Д-ръ Г. П.

Постигновенията на плувния спортъ до XI берлинска олимпиада и новитъ рекорди на последната

Днесъ различаваме главно три вида спортно плуване: „свободенъ стилъ“, плуване „на гърди“ и плуване „на гърба“. Тѣ сж възприети навсѣкжде и иматъ международенъ характеръ. Сжитѣ сж и мѣродавни при определяне на тритъ вида плувни ре-

корди: мѣстнитъ (локалитѣ), свѣтовнитъ и олимпийскитѣ.

Начинътъ и техниката на плаването „свободенъ стилъ“ не сж поставени въ строго опредѣлени рамки. При тоя видъ спортно плуване, плувецътъ се

държа свободно, без да е ограничен от какви условия и дадени положения. Въ последно време, обаче, се забелязва известен стремеж да се стилизира и тоя вид плаване. Той е изразен въ широкото използване на способа „кроул“. При плаването „на гърди“ или „гърба“, тая свобода вече липсва. При тях сж задължителни, не само известни технични условия, но и цяла редица положения на тялото и неговите крайници.

При определянето на рекордите от разните видове спортно плуване сж възприети и задължителни точно определени разстояния. За плаването „свободен стил“ тж сж: 100, 200, 300, 400, 800, 1000 и 1500 м. За плаването „на гърба“: 100, 200 и 400 м. а за това „на гърди“: 100, 200, 400 и 500 м. Тия норми сж общи. При определянето на мѣстните (локалните) рекорди, тж могат да бждат застъпени изцѣло или отчасти. За олимпийските, обаче, тж сж точно определени. При тях, плаването „свободен стил“ е представено само на разстоянията 100, 400 и 1500 м., плаването „на гърба“ — на разстоянието 100 метра, а това „на гърди“ — на 200 м.

Установяването на известен рекорд (мѣстен, свѣтовен или олимпийски), става по строго определѣн редъ и при спазването на известни условия, които целят да поставят състезателите въ възможност при еднаква обстановка. Тия условия сж определени от Международната Любителска Плувна Федерация, въ която членуват редовните плувни съюзи на държавите от цѣлия свѣтъ. По-важните от тях сж: Състезателното плуване трѣбва да става въ тиха вода, което ще рече, че на мѣстото, кждето се произвежда състезанието, не трѣбва да има нито вълнение, нито каквото и да било течение. Състезанието трѣбва да бжде произведено въ басейни съ точно определени размѣри. За рекордите на голѣмите разстояния (надъ 500 м.), дължината на плувните басейни трѣбва да бжде точно 50 м. За малките разстояния (подъ 500 м.), тя може да бжде и 25 метра. Басейните могат да бждат съ специална постройка или импровизирани въ районите на плавателните въди. Височината на платформата, въ която плувецът се хвърля, не трѣбва да надминава, за специалните басейни, 0.75 м., а за тия, които се импровизират въ свободни води, — 1.5 м. Тази височина се смѣта от равнището на водата до повърхността на платформата. Най-после, при определянето на рекордите е задължително и носенето на определени от Международната Плувна Федерация кжпален костюмъ.

Всѣки получен рекордъ, за да бжде признатъ за такъв, трѣбва да бжде потвърденъ, както от главния ръководен органъ по водния спортъ въ страната, въ която е добитъ, така сжщо и от главния Секретаръ на Международната Плувна Федерация.

За установяване на мѣстните рекорди се устройват въ всѣка държава ежегодно общи плувни състезания. Въ тях могат да вземат участие само организирани любители плувци. Участието на професионалистите е абсолютно забранено. За определянето на свѣтовните рекорди се уреждат общи или частични международни състезания. На тях се допускат първенците на държавите, които сж приети за редовни членове въ Международната Плувна Федерация. Свѣтовните олимпийски рекорди се установяват само през време на олимпийските плувни състезания. На последните могат да вземат уча-

стие сжщо само плувци от плувните съюзи на държавите, членове на М.П.Ф.

Въ настоящата статия ще разгледаме свѣтовните и олимпийските постижения, регистрирани за времето от 1920 год. до XI. Олимпиада въ Берлинъ.

1. Свѣтовни и олимпийски рекорди за мъже

а) По плаването „свободен стил“

Отъ 1920 година до днесъ, състезанията за установяване на мъжките свѣтовни рекорди въ плаването „свободен стил“, сж произвеждани на разстоянията 100, 200, 300, 400 и 1500 м., а тия за олимпийските — на 100, 400, 1500 м. Получените постижения сж показани въ долната таблица:

Разстояния въ метри	Свѣтовни рекорди:			Олимп. рекорди:		
	Държави	Дата на състезанията	Постиг. въ минут. и сек.	Държави	Дата на състезанията	Постиг. въ минут. и сек.
100 м.	С. А. Щ.	24. 8. 1920 г.	0:60.4	С. А. Щ.	1920 г.	1:01.2
	"	9. 7. 1922 г.	0:58.6	"	1924	0:59.0
	"	17. 2. 1924 г.	0:57.4	"	1928	0:58.6
	"	2. 8. 1934 г.	0:56.8	Япония	1932	0:58.2
				Унгария	1936	0:57.6
200 м.	С. А. Щ.	24. IV. 1922	2:15.6	На това разстояние олимпийски състезания не се произвеждатъ.		
	"	5. V. 1927	2:08.6			
300 м.	С. А. Щ.	17. 1. 1920	3:45.4	На това разстояние олимпийски състезания не се произвеждатъ.		
	Швеция	11. 9. 1925	3:33.8			
	Франция	11. 7. 1931	3:27.6			
	С. А. Щ.	3. 8. 1933	3:24.4			
400 м.	С. А. Щ.	9. X. 1919	5:14.6	С. А. Щ.	1920	5:26.8
	"	25. 9. 1921	5:14.4	"	1924	5:04.2
	Швеция	9. 4. 1922	5:11.8	Аржент.	1928	5:01.6
	С. А. Щ.	22. 6. 1922	5:06.6	С. А. Щ.	1932	4:48.4
	"	6. III. 1923	4:57.0	"	1936	4:44.5
	Швеция	9. XII. 1924	4:54.7			
	"	11. IX. 1925	4:50.3			
	Франция	16. IV. 1931	4:47.0			
	Япония	14. 8. 1933	4:46.4			
	"	1934	4:43.2			
1500 м.	С. А. Щ.	1934	4:40.6			
	"	1934	4:38.7			
	Канада	10. 7. 1912	22:00.0	С. А. Щ.	1920	22:23.2
	Швеция	8. VI. 1923	21:35.3	Австр.	1924	20:06.6
	"			Швеция	1928	19:51.8
	Австрал.	13. 7. 1924	21:11.4	Япония	1932	19:12.4
	Швеция	15. 7. 1924	20:06.6	"	1936	19:13.7
	"	18. 8. 1926	20:04.4			
	"	12. IX. 1927	19:07.2			

Проучавайки горната таблица, откриваме следните по-важни особености въ развитието на плаването „свободен стил“:

1. Отъ 1920 год. до днесъ, свѣтовните му рекорди постоянно и редовно сж били подобрявани.

Има дори години, презъ които тѣ сж подобрявани на нѣколко пѣти. Такъвъ е очебиенниятъ случай съ постиженията на разстоянието 400 метра, презъ 1934 година.

2. Подобрието на добититѣ рекорди расте съ увеличаването на проплаваното разстояние. Така, на-примѣръ, на разстоянието 100 м. подобрието за 14 год. е 6'2 секунди, на 200 м. — за 11 год. — 13'6 секунди, на 300 м. за 13 години — 21 сек., на 400 м. за 15 год. — 105'9 сек. и на 1500 за 15 години — 172'7 секунди.

3. Олимпийскитѣ постижения показватъ сжщо из-вестно хронологично подобрене. То, обаче, не е не-прекъснато. Полученото презъ настоящата година, за разстоянието 1500 м. постижение е съ 0'7 секун-ди по слабо отъ това, получено на X. Олимпиада презъ 1932 година.

4. Както при свѣтовнитѣ, така и при олимпий-скитѣ рекорди, ежегоднитѣ подобрения растатъ съ голѣмината на проплаваното разстояние. Докато за разстоянието 100 м., подобрието за 16 год. е са-мо 3'6 секунди, за това на 400 м., за сжщото време, то е вече 42'3 сек., а за разстоянието 1500 метра— 189'2 секунди.

5. Олимпийскитѣ рекорди отстъпватъ на свѣтов-нитѣ, както по голѣмината си, така и по величина-та на хронологическото си подобрене. Така, напри-мѣръ, свѣтовниятъ рекордъ на разстоянието 100 м. добитъ презъ 1934 год., — е по-добъръ съ 0'4 с. отъ олимпийския, полученъ презъ сжщата година. Тоя на разстоянието 400 м. — съ 5'8 с., а рекор-дътъ на 1500 метра — съ 6'5 секунди.

6. Общото подобрене на свѣтовнитѣ рекорди за разстоянието 100 метра е съ 2'6 сек. по-голъмо отъ това на олимпийския, а това за разстоянието 400 м. — 63'6 сек. За разстоянието 1500 метра, оба-че, подобрието на олимпийскитѣ рекорди е по-го-лъмо отъ това на свѣтовнитѣ. То го надминава съ 16'5 сек. Това се дължи на обстоятелството, че въ първитѣ години на олимпийскитѣ игри, постижения-та на плаването „свободенъ стилъ“ сж били значи-телно по-лоши отъ тия, получени на свѣтовнитѣ съ-стезания.

б) По плаването „на гърба“

Разстоянията, на които днесъ се оспорватъ ме-ждународнитѣ свѣтовни рекорди на грѣбното плаване сж 100, 200 и 400 метра. За олимпийскитѣ пости-жения, състезателното разстояние е само 100 м. По-лученитѣ до сега окончателни резултати сж дадени въ долната таблица:

Отъ направената въ таблицата съпоставка се вижда, че и при тоя видъ плаване, добититѣ рекорди (свѣтовни и олимпийски) сж преминали по сжщия пѣтъ на развитие. И при тѣхъ се ясно очертава постепенно и непрекъснато подобрене, което сжщо расте съ увеличаването на проплаваното раз-стояние.

Така, на-примѣръ, за свѣтовнитѣ рекорди, подо-брието на 100 м. е 7'4 сек., на 200 — 16'2 сек., а на 400 — 35'6 сек.

Прави впечатление, че на разстоянието 100 метра, тази годишниятъ Олимпийски рекордъ (1:05'9) е из-преварилъ свѣтовния (1:07'4) съ 1'5 секунди.

в) По плаването „на гърди“

Плаването „на гърди“ е началото и основата на подготовката въ плувния спортъ. Състезанията за неговитѣ свѣтовни рекорди се произвеждатъ главно

Разстояние въ метри	Свѣтовни рекорди			Олимп. рекорди		
	Държави	Дата на съ-стезанието	Постиге-ние	Държави	Год. на състе-занието	Постиге-ние
100	С. А. Ш.	22. 8. 1920	1:14'8	С. А. Ш.	1920	1:15'2
	"	17. X. 1922	1:12'6	"	1924	1:13'2
	"	13. IV. 1924	1:12'4	"	1928	1:08'2
	"	20. VI. 1926	1:11'2	Япония	1932	1:08'6
	"	22. 3. 1927	1:10'2	С. А. Ш.	1936	1:05'9
	"	23. 6. 1928	1:09'0			
	"	9. VIII. 1928	1:08'2			
	Япония					
	"	1934	1:07'8			
	С. А. Ш.	1934	1:07'4			
200	С. А. Ш.	13. 7. 1926	2:38'8	На това разстояние Олимпийски състеза-ния не се произв.		
	Япония	14. 8. 1928	2:37'8			
	С. А. Ш.	16. 6. 1930	2:32'2			
400	Белгия	16. 9. 1921	5:55'2	На това разстояние Олимпийски състеза-ния не се произв.		
	С. А. Ш.	30. 7. 1927	5:52'2			
	"	25. 8. 1928	5:43'3			
	Япония	30. IX. 1928	5:42'0			
	"	30. IX. 1933	5:30'4			

на три разстояния: 100, 200 и 400 м. За олимпий-скитѣ му рекорди, обаче, е възприето само разстоя-нието 200 метра. Добититѣ до сега свѣтовни и олим-пийски постижения сж показани въ долната таблица:

Разсто-яния	Свѣтовни рекорди			Олимп. рекорди		
	Държави	Д а т и	Постиге-ния	Държави	Дати	Пости-жения
100 м.	Унгария	24. 9. 1922	1:16'2	На това разстоя-ние Олимпийски състезания не се произвеждатъ.		
	Германия	5. IV. 1935	1:15'9			
	С. А. Ш.	28. X. 1927	1:14'0			
	Франция	20. V. 1932	1:13'6			
200 м.	"	14. II. 1933	1:12'4	Германия 1920 3:04'2 С. А. Ш. 1924 2:56'2 Япония 1928 2:48'8 " 1932 2:45'4 " 1936		
	Германия	12. II. 1922	2:54'4			
	Германия	7. IV. 1924	2:50'4			
	"	11. II. 1927	2:48'0			
	Япония	27. 7. 1929	2:45'0			
	Канада	2. IV. 1931	2:44'6			
	Япония	1934	2:36'4			
400 м.	Англия	11. 12. 1920	6:14'4	На това разстояние Олимпийски състеза-ния не се произв.		
	Германия	20. 9. 1921	6:12'8			
	"					
	Белгия	25. X. 1925	6:01'0			
	Германия	9. III. 1926	5:50'2			

Особеноститѣ, които отбелязахме въ развитието на първитѣ два вида спортно плаване, се отчерта-

ватъ и въ това на гръдното плаване. Известна разлика има само въ величината на рекордните подобрения. За свѣтовните рекорди тя е сравнително по-малка, за олимпийските, обаче, тя я надвишава, въпреки че тѣ сж значително по-слаби отъ свѣтовните.

Ако направимъ едно общо съпоставяне на изтъкнатитѣ по-горе постижения, можемъ да извлѣчемъ следнитѣ окончателни заключения за развитието и днешното състояние на упражнявания отъ мъжете плувеи спортъ:

1. И третѣ вида спортно плуване продължаватъ да се развиватъ и подобряватъ непрекъснато. Това се вижда твърде добре отъ постоянното и непрекъснато подобряване на постиженията. Отъ 1920 година до днесъ, всѣко състезание ни носи все по-

голъми и по-чести рекорди. Тазигодишнитѣ олимпийски състезания потвърдиха това и показаха, че възходътъ на плувния спортъ още не е приключенъ. Имаме пълни основания да вѣрваме, че той ще продължава съ сжщото темпо и за напредъ.

2. Въпреки че на олимпийскитѣ плувни състезания, участващитѣ държави се стремятъ да представятъ най-добритѣ си плувци, полученитѣ до днесъ олимпийски постижения сж стояли всѣкога значително подъ свѣтовнитѣ рекорди. Това се подчерта и въ състезанията на тазигодишната олимпиада въ Берлинъ. Причинитѣ за тази особеност не сж още изяснени. Тѣ заслужаватъ голѣмо внимание, още повече, че много отъ първенцитѣ, добили свѣтовни рекорди, участвуватъ и въ олимпийскитѣ състезания.

ИНЖЕНЕРЪ ВЛ. ОРОЗОВЪ

ПЛАВАТЕЛНИ БАСЕЙНИ*)

Непознаването и твърде слабото използване и ценене на морето и водата не се дължи на това, че българинътъ въобще „не обичалъ водата“, а на факта, че ни липсватъ нужнитѣ условия и удобства за повсемѣстно и масово използване на жизненитѣ благодатности на водата и на слънцето. Първата и най-важната задача на морскитѣ ни организации и деятели се състои въ създаване на такива условия и удобства за жителитѣ отъ района си. Това всички могатъ да постигнатъ, чрезъ построяване и поддържане на целесъобразни плавателни басейни съ плажове и бани, а отчасти и чрезъ устройване и поддържане на удобни морски лѣтовища за нуждаещитѣ се деца

Създаването на открити плавателни басейни е възможно и необходимо за всѣко селище въ страната ни. Тѣ съставляватъ безспорно едно отъ най-ценнитѣ, спешни, полезни и рентабилни благоустройствени мѣроприятия за всѣко населено мѣсто и иматъ грамадно здравно, спортно, културно и обществено значение. Тѣ позволяватъ масовото използване на най-важнитѣ природни лѣчители, чистители, освежителни и укрепители—слънцето и водата—чрезъ използване и смечаване на трудно поносимитѣ лѣтни горещини. Тѣ правятъ възможно практикуването на най-приятния, красивъ и здравословенъ лѣтень и воденъ спортъ: плаването, водоскачането, водоплъзгането и др. и приучватъ населението да се кжпе по-често, което въ насъ е голѣма необходимостъ. Тѣ изтъкватъ, по най-нагледенъ начинъ, голѣмото значение и полезностъ на водата и на морето и потикватъ всички къмъ тѣхното масово опознаване и използване. Добре проучени, тѣ могатъ да се реализиратъ постепенно, на етапи, съ сравнително минимални срѣдства, при използването на общественото и общинско съдействие, на помощитѣ въ трудъ, материали и превозни срѣдства и на наличнитѣ водни източници и инсталации, както и да се поддържатъ, експлоатиратъ и разширяватъ отъ собственитѣ си приходи, като съ това и осигурятъ сжществуването и дейността на морскитѣ ни организации въ цѣлата страна.

*) Върху постройката на плувни басейни у насъ нѣма почти никакви уплътнения. Давайки мѣсто на горната статия, редакцията открива възможностъ да се изкажатъ по въпроса всички компетентни лица, за да могатъ клоноветѣ на Б.Н.М.С. да намѣрятъ нужнитѣ имъ уплътнения. Постройката на плувеи басейнъ е най-належащата необходимостъ за всѣки клонъ на Б.Н.М.С.

Естествено е, че гореизброенитѣ резултати могатъ да се постигнатъ само, ако басейнитѣ се строятъ по добре проучени планове и проекти, използващи нашата и чужда опитностъ и пригодени къмъ нашитѣ мѣстни условия. За да имаме добри басейни, не сж достатъчни само материалнитѣ срѣдства, а трѣбва да имаме и добре проучени планове и проекти, отъ които изключително зависятъ качествата и недостатъцитѣ на басейнитѣ.

Басейни, отдалечени отъ населеното мѣсто, състоящи се отъ какъвто да е четвъртитъ изкопъ, ограденъ отъ четири зида, напълненъ съ какъвто и да е вода и снабденъ само съ общи дъсчени гардеробни мѣста за събличане, безспорно не отговарятъ на съвременнитѣ благоустройствени, хигиенични, спортни и други изисквания и не могатъ да постигнатъ задоволителни резултати, колкото и евтино да струватъ тѣ. Сжщо и басейни, построени по скъпи западноевропейски или чисто спортни образци и норми, изискватъ много срѣдства.

Отзовавайки се на поканата на Главната Управа на Българския Народенъ Морски Сговоръ, ще се опитамъ да изложа на кратко и въ общи черти основнитѣ изисквания и уплътнения за строежа на плавателнитѣ басейни, като дамъ за примѣръ общия планъ на проектирания отъ менъ врачански плавателенъ басейнъ—проучванъ и планиранъ съгласно тия изисквания и уплътнения.

Успѣхътъ на басейнитѣ зависи, на първо мѣсто, отъ сполучливия изборъ на мѣстото имъ; мѣстото трѣбва да бжде, преди всичко, лесно достъпно отъ срѣдета на населеното мѣсто (максимално на 10—15 минути за пешеходцитѣ), да дава възможностъ за лесно набавяне и отвеждане на необходимата за това чиста и достатъчна вода, да не е по-малко отъ около 2000 кв. метра, да е изложено на слънце, да е запазено отъ вѣтроветѣ и да е обкржжено отъ зеленина и чистъ въздухъ.

Обикновено за тая целъ се избиратъ свободни общински парцели въ близкитѣ окрайнини на селището, които общинитѣ отпускатъ на всѣкъде безплатно, възъ основа на закона за физическото възпитание и на добре разбранитѣ си интереси.

Най-добре е, ако мѣстото за басейна бжде близу до нѣкоя голѣма моторна инсталация или електрична централа, за да може да се използва готовата и чиста топла охладителна вода отъ моторитѣ, какъвто е случаятъ съ врачанския басейнъ, проектиранъ до дизеловата електрична централа. Тамъ,

където това е възможно, водата за плавателният басейн може да се набави и отведе твърде економично от близката рѣка, стига да има подходящо за това близкодостъпно мѣсто, преди рѣката да е влѣзла въ населения пунктъ. Най-често нуждата за това вода се набавя отъ подходящи кладенци, чрезъ електрични помпи, следъ това отъ рѣкитѣ и по-рѣдко отъ мѣстния водопроводъ, отъ който обикновено се взема само водата подъ налѣгане за душове и за пиене.

За да могатъ да успѣятъ при нашитѣ условия, басейнитѣ трѣбва да се проектиратъ пригодени, не само за кѣпане и упражняване на плувачи и неплувачи, на деца и възрастни, на мъже и жени, съвмѣстно и поотдѣлно, но да сѫ пригодени и за слънчеви и въздушни бани, както и за почиствателни и освежителни бани съ топли и студени души и курни, а сѫщо и за спортни обучения и състезания по плаване, скачане, плъзгане и др. както и за групово ползуване отъ ученици, войници и др., като навсѣкѣде се спазватъ

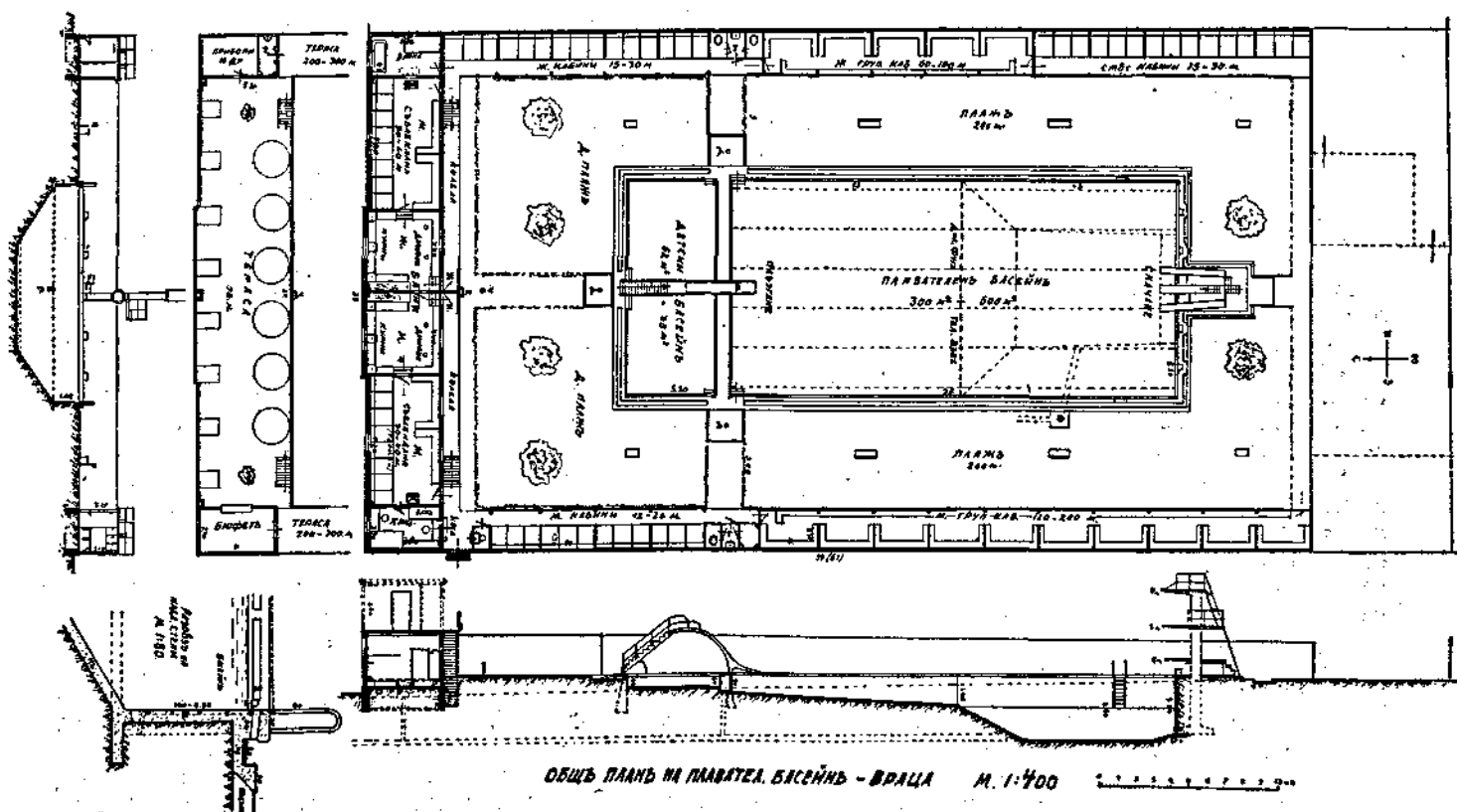
нуждитѣ за това норми и изисквания — доколкото това е възможно при общото съгласуване на тия служби.

Тѣ трѣбва да бждатъ снабдени съ нуждитѣ удобства и сервиси, за съвмѣстно и поотдѣлно из-

ползуване на разнитѣ имъ служби, за да могатъ да привличатъ повече посетители, при низки входни цени и да отговарятъ на предназначението си за масово използване и популяризиране на благодатноститѣ на водата и на слънцето. Всички тия различни служби се взаимнодопълватъ и съгласуватъ, изискватъ до голѣма степенъ едни и сѣщи помѣщения, прибори, инсталации и персоналъ и трудно могатъ да съществуватъ и да се рентиратъ самостоятелно въ нашитѣ градове и села; а съвмѣстно

тѣ могатъ да се реализиратъ постепенно, чрезъ сравнително минимални допълнителни разходи, стига да сѫ взети предвидъ при началното общо проектиране на басейна.

Тамъ, където може да се разполага съ готова

чиста и топла вода, както е случаят във Враца, басейнът може да се използва повече месеци през годината, а част от душетте, курните и съблещалните могат да се поставят във покрити и отоплени помещения, които да се използват като общодостъпна, топла, почиствателна баня през цялата година. По този начин се достига до значително увеличение на използваемостта, рентабилността и удобствата на тези обществени предприятия и се задоволяват крещещи и съществени здравни нужди на населението.

По същите съображения, външната част често се срещат, освен откритите басейни, и закрити такива, които струват значително по-скъпо, но могат да се използват масово през цялата година и за това пък се рентират добре във по-големите градове.

Размерите на плавателните басейни трябва да съответствуват, както на града и на спортните норми и изисквания, тъй и на количеството на разполагамата чиста вода и на другите разполагаеми средства и възможности, за да могат басейните да се поддържат постоянно във необходимата за това чистота и ред и да може да се задоволяват всички изтъкнати нужди и услуги с минимални възможни разходи за построяването и експлоатирането им.

За градове до 20 — 30,000 жители, басейни с размери 25 м. дълж. на 10—12 м. ширина и дълбочина от 1 до 3—3.50 м., допълнени с съответен детски басейн и пясъчен плаж, могат да се задоволят напълно нуждите на града за няколко десетки години и да се реализират и поддържат с доста скромни средства.

По-големите градове, разполагащи с повече от 60 до 80 куб. метра чиста вода външ, както и с повече място и средства, могат да си построят по-големи басейни с дължина 33½, метра или по-добре с 50 м., ширина 15 до 20 м. и с максимална дълбочина 3.50 м. за скокове до 5 метра и 4.50 м. — за скокове до 10 м. височина.

Към басейните трябва да се добавя и съответен *детски басейн* с размери 10 до 20 м. дължина, 5 до 10 м. ширина и 40 до 60 см. дълбочина, който евентуално може да се използва и като слънчево-затоплителен басейн на обикновения басейн.

Разположението на басейните трябва да е такова, че вливащата се във плитката им част вода да може да образува течение, съвпадащо с преобладаващите северозападни ветрове, за да се улесни автоматичното почистване на плаващите нечистотии, чрез преливниците, а скачането да не става с лице обърнато към юг, за да се избегне блъскане на слънцето външните на скачащите.

Общият басейн се разделя, обикновено, на отделни за плувачи и неплувачи, чрез телено вжже, окачено подвижно на 30—40 см. над водата, за да не пречи на плуващите под него.

Необходимо за привлекателността и използваемостта на басейна е да има към него кула за скачане, която при малките басейни може да се построи твърде економично и практично, подобно на тази, скицирана във Врачанския басейн, с което се дава възможност да се упражнява и практикува най-красивият и привлекателен воден спорт — скачането от един, три и пет метра височина и да се увеличи още повече посещението, използването и рентирването на басейна. При басейни с дълбочина до 3 м. кулата може да се построи още по-проста, само до 3 м., височина, а при по-големите и дълбоки басейни, тя се прави по-висока и по-ши-

рока, за да може да служи и за скокове от 10 м. височина.

Много полезно за привлекателността и използването на басейна е да има към него и красива *мостъ за плъзгане* (воден *ручбан*), подобен на този, възприет във Врачанския басейн и показан нагледно във фотографската снимка. Той не струва много средства, улеснява втичането и почистването на водата във двата басейна, украсява много обстановката, разнообразява кжпането на всички посетители (включително и на неплувачите) и допринася много за по-доброто посещение и използване на басейните.

Друга съществена принадлежност на плавателните басейни е наличността на достатъчен *пясъчен плаж* с размери най-малко двойно по-големи от повърхността на басейните, разпределен по отделно за деца и възрастни и снабден с нужните пейки, столове, прибори за обучаване по плаване, сънчести и украсителни дървета и пр. При влажно време, за лежане може да се използват бетонните тераси и плочи, както и лежешите столове и летвени скари. Детският плаж ще бъде обзаведен като детско игрище.

Стените и дъното на басейните, както и кулата за скачане и моста за плъзгане, могат да се построят най-трайно и много економично от железобетон, съответно изчислен, формиран и измазан, за да се намалят до минимум разходите за построяването и поддържането им, да се избегнат напукванията, да се улесни почистването и пр.

Горната част на стените трябва да стои около 30 см. над нивото на водата, да е достатъчно широка, за да служи и за околоръстни входи и да бъде оформена с преливни отвори и околоръстна вада, които служат за плювалници, улесняват автоматичното почистване на повърхностните нечистотии и почистването на краката от пясък, преди влизането във басейна, като използват за тая цел излизаната преливна вода на басейна.

Най-изгодното и економично съчение на тия стени е посочено във действителния разрез на стените на Врачанския басейн, от който се вижда и вдлъбнатото разположение на тръбните стълби, за да не се пречи на плаващите.

При наличност на изобилна вода и място, околоръстната вада може да се разшири до 1.80 м. ширина, за да не може да се прескача, без да се изчистят краката от пясък.

Разположението на отделните части трябва да съответствува на последователните служби и разделения, а достъпът до басейна и плажа трябва да се направлява и извършва чрез ниско оградени входи, през малки плитки басейнчета, над които са поставени външните душове, за да се улесни предварителното почистване и измиване на посетителите и да се избегне замърсяването на басейна от несъблещени или неизмити посетители.

Изобщо, необходимо е да се проектират предварително всички приспособления и мерки за поддържане на чистотата и реда във басейна, за да може да се улесни и поевтини значително надзора, поддържането и почистването му.

Местата за събличане и обличане трябва да са разпределени по категории и класи, да са направени от трайни, економични, лесно и евтино за поддържане материали и да предлагат максимална амьстимост, сигурност, чистота и удобства за ползвателите и улеснения за надзора, обслужването

и почистването имъ. Най-удобни за публиката сж безсъмнено самостоятелнитъ кабинни (I класа), които иматъ такива размѣри, че могатъ да се използватъ при нужда и отъ двама души; тѣ сж, обаче, значително по-скъпи за строежъ и за това числото имъ се ограничава до възможния минимумъ, като най-много мѣста се разполагатъ въ тѣй нареченитъ групови кабинни, съ затваряеми, вътрешно нумерирани самостоятелни шкафчета, които сж много практични и економични за строежъ, за ползуване и за прислужване.

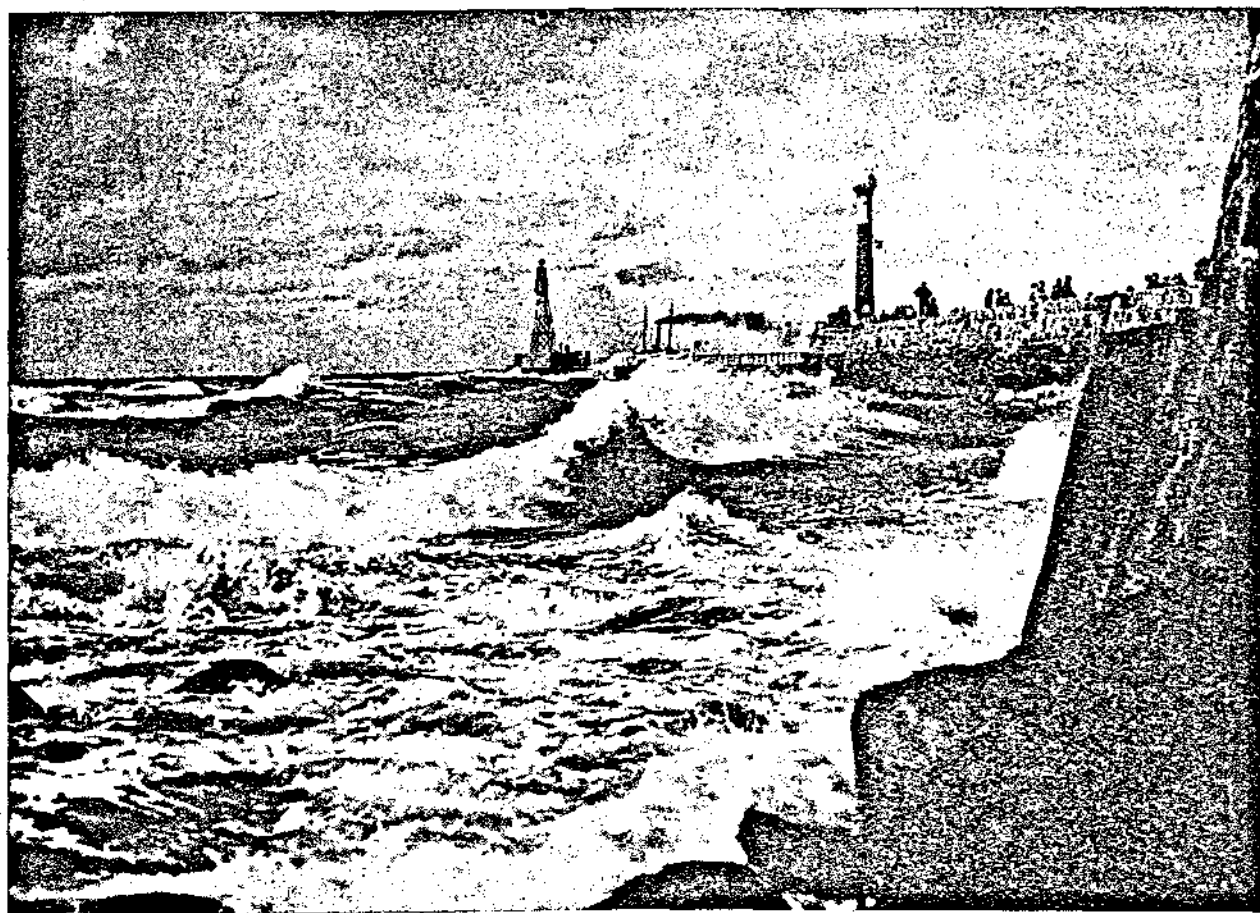
За групово използване отъ ученици и войници, най-удобни и економични сж открититъ надзираеми окачалки съ пейки, които могатъ да се комбиниратъ и инсталиратъ успѣшно въ входоветъ на груповитъ кабинни.

Гардеробнитъ мѣста и кабинни, макаръ и доста економични за строежъ, не сж тѣй удобни и практични за ползуване, защото налагатъ окачването на всички горни и долни дрехи на една само окачалка, поставянето на неокачаемитъ обувки и други вещи и пакети въ една обща торба, носенето съ себе си на металенъ нумеръ, чакането на редъ и пр.

Необходими за плавателнитъ басейни сж подходящи и чисти клозети, писуари и тоалетни мивки, отдѣлно за мъже и жени, а сжщо и удобни помѣщения за канцелария, вана, бански прибори и

пособия, бюфетъ и други. Нуждни сж сжщо и тераси за маситъ на бюфета и за слънчевитъ чадъри, както и тераси за наблюдаващата публика при състезания и др., за каквито се използватъ желѣзобетоннитъ покриви на кабинетитъ и на другитъ помѣщения; потребно е сжщо да се предвидятъ и помѣщения за гориво, мѣста за оставяне на колелета, състезателни и забавни приспособения и др., като всичко се разположи на удобни и подходящи за ползуване и за обслужване мѣста, предвидени предварително въ общия планъ.

Общото разположение, размѣри, форми и разпредѣление на отдѣлнитъ помѣщения, части и служби се вижда отъ идейния общъ планъ на врачанския басейнъ, който отговаря на нуждитъ за това изисквания и норми и заслужава общо съдействие и подпомагане, за да може да се осъществи по-скоро и да служи за примѣръ на подобнитъ бждещи строежи. За да се ограничатъ до минимумъ началнитъ срѣдства за построяването му, първоначално ще се построи само желѣзобетонното корито на басейна, заедно съ кулата, ручбана и западнитъ мѣста за събличане, съ нуждитъ за това приспособления и др., като останалитъ части и обзавеждането ще се извърши постепенно впоследствие, съобразно съ разполагаемитъ срѣдства и безъ да се развалятъ, преправятъ или измѣнятъ построенитъ вече използвани части.

Зима край Куксхафенъ

АЛИСА МЮЛЛЕРЪ — НОЙДОРФЪ

Историята на едно германско пристанище

Морският град Куксхафенъ едва тази година стана известен на цѣлия свѣтъ благодарение на Олимпиадата, защото тамъ бѣ крайната точка на морското надбѣгване съ платноходки. Това малко пристанище, което е точно на устието на рѣката Елба и което днесъ принадлежи къмъ голѣмото пристанище на Хамбургъ, въ миналитѣ години и макаръ и малко, е било конкурентъ на последното. Въ срѣднитѣ вѣкове въ Куксхафенъ е живѣлъ рицарьтъ Фонъ Лопе. Макаръ и благородникъ, той е билъ много смѣлъ морски разбойникъ; който е обиралъ богатитѣ товарни параходи, плутващи за Хамбургъ. Най-после отъ Хамбургъ се намѣрили решителни хора и нападнали крепостта на рицаря-разбойникъ, който, обаче, успѣлъ да избѣга и да се спаси. Тогава хамбургскитѣ власти настанили единъ сенаторъ въ тази крепостъ и започнали да взематъ отъ параходитѣ, които влиза въ пристанището на Хамбургъ, различни такси и мита. По този начинъ каситѣ на Хамбургъ се пълнили и едва въ 30 годишвината война това идеално състояние престанало.

Куксхафенъ има голѣмо значение за корабоплаването, тъй като всички презокеански параходи минаватъ оттамъ и навлизатъ въ коритото на Елба. Първото, което тѣ виждатъ отъ континента, е „Ста-

рата любовъ“, символътъ на Куксхафенъ и Хамбургъ. Единъ старъ параходъ, името на който бѣ „Старата любовъ“ потъналъ на това мѣсто и после билъ изпълненъ съ камъни, следствие на което е образувано малко островче.

Обаче, не само презокеанскитѣ параходи и курортнитѣ такива доближаватъ до Куксхафенъ: най-важното за този морски градъ сж многобройнитѣ рибарски параходи, отъ които зависи неговото богатство и поминъкъ. Малкитѣ параходчета достигатъ чакъ до Исландия и още по-надалече, като плутватъ по цѣлъ месецъ и при добъръ ловъ носятъ по 250,000 килограма риба. Отъ това малко градче годишно се изнасятъ повече отъ 100 милиона килограма риба. Въ специални рибни хали, които сж дълги повече отъ единъ километъръ, всѣка сутринъ въ 7 часа става пазарътъ на рибата и въ единъ мигъ всичко е изпразнено. Въ това време вече чакатъ на специалната рибна гара 10 специални рибни влакове, които веднага се изпълнятъ и потеглятъ по различни направления, къмъ швейцарската граница. Самитѣ рибари, обаче, не могатъ дълго време да се радватъ на сушата, следъ 36 часа тѣ пакъ отплуватъ въ морето.

И.

НАБЛЮДЕНИЕ

Голѣмата война бѣше въ разгара си. Нашето участие въ войната бѣше решено и войскитѣ ни започнаха победоносния си походъ на югъ и на западъ. Само армията на северния фронтъ бездействуваше. Обаче, частитѣ отъ флота бѣха въ непрестанна дейностъ. Бомбардировката на Варна откри морската война по нашия брѣгъ. Неприятелски торпедоносци непрестанно се явяваха по крайбрежието. Миннитѣ действия се засилваха. Нощемъ нашитѣ торпедоносци се намираха въ открито море. Сутринъ рано тѣ се смѣняха съ въздушно разузнаване, а презъ деня подводницитѣ се намираха на позиция далечъ предъ миннитѣ полета на варненския заливъ. Това еднообразие въ службата започна да омръзва. Всички очакваха съ нетърпение действията противъ Ромъния.

Разузнаването отива до границата донасяше непрестанно за подготовката на Ромъния. Хидропланното отдѣление надъ Кюстенджа съобщаваше за движението на руски военни кораби. Единъ денъ се получи съобщение, че въ кюстендженското пристанище е рускиятъ линейенъ броненосецъ „Императрица Мария“, най-новиятъ, най-силниятъ корабъ въ Черно море. Това съобщение възбуди всички. Новината бѣше невѣроятна. „Императрица Мария“ по размѣри не може да се развърти въ едно пристанище като Кюстенджа. Отъ тактична гледна точка рускиятъ флотъ не ще рискува най-силния си корабъ за отбраната на Кюстенджа и не ще го отдѣли въ това пристанище като стационаренъ. Заредиха се спорове по този въпросъ.

Ние поддържахме, че „Императрица Мария“ не може да се намира въ Кюстенджа. Германскитѣ летци — разузнавачи поддържахме, че сж я видѣли въ пристанището, застанала на кея.

Българскиятъ подводникъ „У. 18“ се готвѣше за походъ. Задачата му бѣше да кръстосва предъ Кюстенджа, за да наблюдава движението на корабитѣ въ това пристанище.

Командирътъ и помощницитѣ му бѣха силно заинтересовани отъ присѣтствието на голѣмия боенъ руски корабъ въ пристанището.

— Ако е на кея на пристанището, корабътъ ще се види отдалече, защото е високъ, мачтитѣ му ще могатъ добре да се разпознаятъ, — подхвана помощникътъ. Той не искаше да издаде желанието си, преди да узнае мисълта на командира си.

— Щомъ има движение на кораби въ пристанището, заслужава да се надникне какво става тамъ, а може би ще има за насъ работа, — продължи сжщиятъ.

— Опасно е, защото трѣбва да се мине минното поле, пъкъ въ залива дълбочинитѣ сж малки. Откриятъ ли присѣтствието ни, мѣчно ще излѣземъ оттамъ.

— Бихме могли въ подводно състояние да минемъ по прохода имъ покрай фара Мама, като следваме нѣкой корабъ.

— Стига да има такъвъ случай. Трѣбва да се помѣчимъ да нанесемъ на картата си точното положение на минното поле.

— Представи си, че е „Императрица“. . . Ехъ че случай. . . заслужава да се рискува. Да му пустнемъ и дветъ торпеда, пъкъ следъ това да ни откриятъ. . .

— Ако „Императрица“ е тамъ, сигурно пристанището е затворено съ бонове и влизането ще е невъзможно, независимо отъ дълбочината, която не позволява приближаването. Не допускамъ, че „Императрица“ е тамъ. Това е непростима грѣшка, ако е така.

— И менъ не ми се вѣрва, но, все пакъ, има известно основание за донесенията на авиаторитѣ. Да се опитаме да узнаемъ, въ какво се състои работата.

— Снощи се басирахъ съ летцитѣ, че „Императрица“ не може да е въ Кюстенджа, — отговори съ лека усмивка командирѣтъ.

— Значи, ще влѣземъ да видимъ, — извика помощникѣтъ.

— Стига да ни се удаде. Азъ мисля, че е по-добре, ако влѣземъ въ минитѣ на дълбочина 40 метра и следъ като стигнемъ меридиана Мама, да излѣземъ до положение да оглеждаме хоризонта съ мерогледа. Ще зависи отъ времето. Въпросѣтъ ще се реши на самото мѣсто.

— Така е, но представи си, че нѣкой влиза въ пристанището. Ние можемъ да го следваме въ подводно състояние отдалече и да се намѣрдаме най-безопасно, като отбележимъ и пѣтя, а следъ това да свършимъ и нѣкоя добра работа въ залива. . . Пъкъ и подъ минитѣ е безопасно, но не ги знаемъ поне приблизително кѣде сѣ. . .

Разговорѣтъ се водѣше на кея въ Евксиноградъ. Подводникѣтъ пълнѣше акумулаторитѣ си и се снабдяваше съ необходимитѣ му материали и провизии.

На следния денъ въ тъмни зори „У 18“ излѣзе отъ варненския заливъ подъ собственото ни минно заграждане съ курсъ къмъ Калиакра, а оттамъ на северъ. На разсъмяване той се скри въ водата и продължи пѣтя си. Следната нощъ той стигна предъ Кюстенджа и следъ като зареди акумулаторитѣ си, зачака въ надводно състояние зората. Подводникѣтъ се намираше на изтокъ отъ входния фаръ въ залива на Кюстенджа — Мама. Той се оттегли далечъ отъ брѣга, за да не бѣде забелязанъ на разсъмяване и дочака изгрѣва на слънцето въ надводно състояние. Настѣпваше чуденъ есененъ денъ. Морето бѣше напълно спокойно. Стражниятъ офицеръ усилено наблюдаваше хоризонта. Никакво движение на кораби не се забелязваше. Леки изпарения закриваха очертанията на брѣга. Изведнѣжъ стражниятъ офицеръ насочи вниманието си по посока на брѣга. Нѣщо черно се забелязва и като че ли мѣни формата си. То виси въ въздуха надъ водата известно време, а после се слива съ нея. Дали не е обикновена измама на очитѣ, които постоянно сѣ напрегнати и очакватъ да видятъ нѣщо? Той сменя бинокла за моментъ и пакъ го насочва. Не, не е измама. Има нѣщо. Извиква командира и му докладва забелязаното. Следъ кратко съвѣщание подводникѣтъ се насочва къмъ забелязаната точка, като се дава заповѣдъ всички да сѣ готови за потопяване. Предметѣтъ скоро се очертава, че плува надъ водата. Първото предположение е, че е плаваща мина. Скоро се очертава другъ подобенъ предметъ далечъ отъ първия. Издигналото се есенно слънце скоро освѣтли червенитѣ тѣла на плаващи бѣчви — поставени, за да означаватъ нѣщо.

Какво ли означаватъ тѣзи бѣчви? Да ли е проходъ въ минно поле или не сѣ довършили поста-

вянето на минитѣ, та означаватъ мѣстото на нови линии.

Следъ като прекара нѣколко часа въ очакване да се явятъ кораби край поставенитѣ знаци, подводникѣтъ се потопи и взе курсъ къмъ брѣга. Може би, тамъ щастieto ще бѣде по-добро.

Къмъ обѣдъ се забелязва пушекъ откъмъ Кюстенджа. Скоро два малки кораба се показватъ отъ къмъ фара Мама и трѣгватъ успоредно на югъ. Ромѣнскитѣ миночистачи провѣрватъ прохода. Тѣ стигатъ до фара и следъ малко се връщатъ обратно.

— Проходѣтъ е чистъ, — весело забелязва помощникѣтъ. — Да ли не ще излѣзе следъ тѣхъ нѣкой корабъ?

— Прибиратъ се въ залива. Пъленъ, напредъ! На водоравнитѣ кърмила внимание, поддѣржай точно 10 м.

Незабелязано подводникѣтъ взема курсъ успоредно на брѣга и трѣгва на северъ. Брѣгѣтъ е на 2 мили въ лѣво. Морегледѣтъ се прибира и само отъ време на време се показва, за да се опредѣли мѣстото. Ето минаваме близу до фара. Въ морегледа се вижда ясно часовиятъ, който се разхожда съ пушка на рамо и гледа на изтокъ. Настроението въ подводника е повишено. Всички знаятъ, че влизаме въ залива. Картината на ромѣнския наблюдател на фара, който не подозира присѣжствието на стражния неприятелъ до него, създава поводъ за закачки. Всички се изреждатъ да погледнатъ презъ морегледа този ревностенъ пазачъ. Но ето заливиѣтъ започва да се открива. Дава се заповѣдъ да се слѣзе на 12 метра. Подводникѣтъ се движи на северъ и постепенно се склонява къмъ Кюстенджа. Градѣтъ се очертава въ далечината. Изведнѣжъ нѣщо пролази по стената на подводника и бързо премина отъ носа къмъ кърмата. Това е звукъ на зловецъ струна, засегната отъ кораба! „Дълбочина 20 м.“. Всички се споглеждатъ. За всички е ясно, какво става. Докато да измине изненадата, сѣшиятъ звукъ се повтаря отъ дѣсната страна. „Двадесетъ и четири метра, анимай на дълбочината, минаваме линия отъ мини“. Всѣки е замръзналъ на мѣстото си. Чува се само равномерната работа на моторитѣ. Зеницитѣ сѣ раширили, устнитѣ бледи и засѣхнали, ржцетѣ държатъ здраво опредѣления клапанъ и дѣхѣтъ е спрѣлъ предъ очакване на нѣщо страшно. Но ето пакъ! Ново замиране. . . . — Станаха три, минали сме линията, — шушне командирѣтъ. Сподглеждатъ се. Още! — Но каква е тази линия отъ 4 реда — шушне помощникѣтъ. Новъ звукъ още по-ясенъ и ужасяващъ стърже сякашъ въ сърдцата на хората и веднага следъ него още единъ. — Дѣсно на борѣтъ — се дава команда. — Подводникѣтъ завива и изпитва още веднѣжъ зловецъния звукъ на стражното оржие, което се клати на 5—6 метра надъ подводника. Минаватъ нѣколко минути въ спокойствие. Сърдцата се отпускатъ. — Минахме. „Изплавай“ на 12 м. Всички въздѣхватъ облекчително. Морегледѣтъ се издига до повърхността на водата. Опредѣля се мѣстото.

Става ясно, че подводникѣтъ се е движелъ въ дѣсно отъ парахода и при завоя къмъ пристанището попада по дължината на единъ редъ мини, отъ които се отклоня чакъ следъ като закачва стоманенитѣ вѣжета на 7 отъ тѣхъ.

Облекчителна въздишка се изтрѣгва отъ всички. Сега вниманието се насочва къмъ пристанището. Въ пейзажа на морегледа постепенно се открива при-

станището. Високо надъ стенигъ му стърчатъ две мачти на голѣмъ воененъ корабъ, а следъ малко се виждатъ и надстройките му.

— Корабътъ е ажтре. Само че това не е „Императрица“ — казва командирътъ.

Да. Изглежда единъ отъ старитѣ броненосци. Летцитѣ, все пакъ, сж наблюдавали добре. Това е „Георги Победоносецъ“ изведнѣжъ отсича помощникътъ. — Да, ето характернитѣ му надстройки и мачти.

Подводникътъ влѣзе въ залива и спокойно наблюдава пристанището, което сякашъ е замрѣло. Той влиза до входния фаръ, вижда преградата на входа. Никакъвъ корабъ не се движи. Предъ бюста на кралъ Каролъ на еходния фаръ въ пристанището подводникътъ се задържа, за да даде възможностъ на всички да го видятъ и постепенно се отделява, съ съжаление, че нищо не се откри.

— Войната не е обявена още. Ако излѣзе нѣкой транспортъ, ще го пропустнемъ ли?

— Само да излѣзе. Ще видимъ. За днесъ е достатъчно и това, което узнахме.

На обратенъ пътъ подводникътъ минава минното заграждане и отново е въ наблюдение предъ залива до настѣпване на нощта.

Срокътъ на наблюдението му изтича. Съ настѣпването на нощта той изплува на повърхността, зареждава акумулаторитѣ си и следъ полунощъ трѣгва на югъ въ обратенъ пътъ. Къмъ три часа презъ нощта на югъ отъ Мангалия се забелязватъ множество огньове, които привличатъ вниманието на стражниците. Равна Добруджа е осветена съ необикновени факли — пожари, произходътъ на които е необяснимъ.

На следния день, съ влизането въ Варна, екипажътъ на „У 18“ узнава, че военнитѣ действия съ Ромъния сж започнали предната нощъ.

Пожаритѣ въ Добруджа осветяваха пътя на отстъплението на противникитѣ,

„У 18“ започна приготвянето си за новъ походъ.

СТЕФАНЪ ИВ. СТОЯНОВЪ

ТАЙНАТА НА МОРЕТО

(Разказъ).

Бѣхъ въ чужда страна. Едно лѣто прекарахъ въ малко рибарско селище. Пристигнахъ тамъ привечеръ. Когато превалихъ пѣсѣчния хълмъ, покритъ съ жилава трѣва, азъ спрѣхъ за малко, за да погледамъ селцето отдалечъ. Малкитѣ кжщи приличаха на ято чайки, кацнали на морския брѣгъ . . . Тогава азъ си спомнихъ за други брѣгове, кждето израстнахъ и повѣятъ отъ това чуждо море ми се стори, като майчина милувка . . . Стаичката ми бѣше вече наета и азъ внесохъ тамъ, съпроводенъ отъ погледитѣ на нѣколко деца, двата си куфара, отъ които единиятъ бѣше натѣпанъ съ книги. Разбира се, домакинитѣ бѣха ми отстъпили най-хубавата стая — съ камината. Надъ нея, примамващъ настойчиво погледа, бѣше закрепенъ малкъ платноходъ, съ почернѣло корито и пожълтѣли вѣтрила. Тѣй като нѣмаше много нѣща за разглеждане, азъ скоро му съсредоточихъ цѣлото си внимание върху него. Той бѣше останалъ вѣроятно много отдавна, но направата му издаваше ржката на голѣмъ безимененъ майсторъ, който, може-би, въ свободното си време съ ножъ въ ржка е въплотавалъ творческитѣ си видения въ дърво—единствениятъ материалъ, съ който е разполагалъ . . .

Живогътъ въ рибарското село течеше мълчаливъ и еднообразенъ. Когато книгитѣ ме изморяваха, азъ трѣгвахъ по крайбрѣжието и стигахъ до близкитѣ плитки блати, обрасли съ трѣстика. Изрѣдко отъ тѣхъ ще се подеме съ шумъ нѣкаква блатна птица и ще наруши оная сурова строгостъ, която излъчваха тѣзи брѣгове, шибани отъ севернитѣ вѣтрове и плискани отъ вълнитѣ на едно сиво море, което, като скжперникъ, само отъ време на време показва синитѣ си празнични одежди . . . Тѣзи самотни разходки не траяха много. Скоро азъ предпочохъ разговоритѣ съ стария Оле. Той седѣше вѣчно предъ малката си кжщия и кърпѣше мрежи. Отначало ние само се поздравявахме; после азъ започнахъ да се поспирамъ съ неизбежния въпросъ:

— Какъ си, какво има?

Следъ който следваше и неизбежниятъ отговоръ:

— Има, каквото далъ Господъ . . .

А Господъ, наистина, не бѣше далъ много на Оле: презъ цѣлия му животъ само риба-солена или пушена и лошъ тютюнъ, чията миризма можеше да онесѣсти непривикналъ човѣкъ. Но можеше ли нѣкой да си представи стария Оле безъ кжсата луличка въ уста? Ние станахме приятели. Оле бѣше по-разговорчивъ отъ своитѣ сънародници и обичаше да се рови въ споменитѣ си. Той е билъ презъ цѣлия си животъ риболовецъ. Риболовци сж били и дѣдо му, и баща му. Оле не си спомняше нѣкой отъ неговитѣ прадѣди да се е отклонилъ отъ морето. Наистина, освенъ малката кжщия и всичко необходимо за риболовство, той не бѣше наследилъ отъ тѣхъ нищо друго, не бѣше наследилъ и родословна книга. Но тя бѣше запечана въ паметта му и отчасти записана по множество кръстове въ гробищата на селото. Тѣзи прадѣди, обаче, съвсемъ не бѣха умрѣли спокойно въ леглото си, о, не, морето ги бѣше просто върнало на земята.

Оле често ми разправяше за преживелицитѣ си по морето — разправяше бавно и отмѣрено, като нѣщо, което неизбежно е трѣбвало да бжде така — нали по морето е протекалъ току речі половината му животъ . . . Веднѣжъ, обаче, нашиятъ разговоръ взе друго направление.

— Дѣдо ми загина въ една снѣжна буря . . . и баща ми прибра сжщо морето . . . е, и гробътъ на стария Оле нѣма да бжде въ земята. Въ това съмъ увѣренъ, както съмъ сигуренъ, че пуша лошъ тютюнъ . . .

И Оле се закашля продължително.

— Ето я на . . . кашлицата пакъ се обади . . . а тя е отъ лошия тютюнъ—говорѣше той сега като че ли самъ на себе си. — Може-би, на господина не му се вѣрва, че може да загина въ морето. А това морето си е решило отдавна, безъ да пита нито мене, нито тебе, многознаещия господинъ.

— А защо пъкъ и ти да загинешъ въ морето? — не се предавахъ азъ. — Струва ми се, че ще доживѣешъ до дълбока старостъ. Само че трѣбва да оставишъ други, съ по-здрави мишици и гърди да

скитатъ по морето, да престанешъ да пушишъ лошъ тютюнъ и да си излѣкувашъ кашлицата...

— А пъкъ на мене ми се струва, че така иска морето. И то си има своитѣ желанія... ти не вървашъ, виждамъ, можешъ дори да се усмихвашъ надъ приказкитѣ на стария Оле... Когато морето иска, можемъ ли да кажемъ, че това или онова е могло да не стане... О-хо, понѣкога такава история ще се случи, че най-умната глава не може да я разбере... Ето, ти пакъ клатишъ глава...

Азъ искахъ да възразя, че Оле се заблуждава, но той не ме остави да проговоря.

— Значи съмнявашъ се. Кажи ми тогава, какво мислишъ за семейството Мартенсъ. Мжжъ, жена и две деца...

По моето лице се изписа явно недоумение, защото азъ не бѣхъ чувалъ нищо за семейството Мартенсъ. Оле забеляза това, но го изтълкува по своему.

— Ето, че нищо не знаешъ. Но не си само ти... Никой не знае и нѣма да узнае, какво се случи съ него. Може-би само старият Оле единственъ знае нѣщичко, но той е вече много старъ и самъ не се довърва на себе си.

Очудването ми порастна още повече. А съ него и любовитството.

— Слушай, най-после, Оле! За какво семейство Мартенсъ ми разказвашъ? Азъ не го познавамъ и не съмъ чувалъ никога за него...

— Е, тамъ не е цѣлата беда. И ти, макаръ че си ученъ господинъ, може-би, и докторъ и си челъ много книги, пакъ не можешъ да знаешъ защо стана така...

Не знаехъ какво да сторя, за да принудя Оле да се изкаже по-ясно. Нека призная, че желанието да узная нѣщо повече за семейството Мартенсъ не ми даваше вече мира. На всѣки случай предпочетохъ да мълча, защото моитѣ думи дразнѣха стареца. Оле замълча; следъ това се поизвърна малко и презъ рамо посочи най-близката до брѣга къща.

— Тамъ, живѣеше то. А сега тя е празна...

Наистина, тази хубава, бѣла къща, която изпѣкваше надъ останалитѣ, ми се хвърли въ очи още въ първитѣ дни на моето пребивание въ рибарското селище. Странно запустение царѣше тамъ. Тя сякашъ бѣше омагьосана и търпеливо чакаше деня, въ който ще се развърже магията, за да се върне изведнѣжъ къмъ предишния си животъ. Тогава буренитѣ, които бѣха започнали да задушаватъ цѣлята въ малката градинка на дворчето, ще изчезнатъ отъ само себе си и отъ комина весело ще се затири пушекъ къмъ небето. А толкова угледна бѣше тази къща, сякашъ очакваше нѣкого, пъкъ и тя бѣше единствената необитавана къща въ селото.

Оле натѣпка лулата съ тютюнъ и, безъ да го подканя, започна да разказва:

— Добъръ човѣкъ бѣше Мартенсъ. Добъръ и почитанъ. А защото бѣше и смѣлъ, и работливъ, семейството му не търпѣше нѣмотия. И то живѣеше щастливо. Ехъ, пъкъ кое семейство не би било щастливо съ майка Мартенсъ — така наричахме всички жената на Мартенсъ. Славна жена и предана майка бѣше тя, втора като нея, не съмъ виждалъ... и това, което ги сполетя, дойде неочаквано... Или тъй ни се стори — толкова много обичахме всички семейството Мартенсъ... И ето азъ сега пакъ казвамъ: това бѣше морето. — Оле сниши гласа си и каза почти шепнешкомъ: — Желанието на морето...

Надъ насъ прелитаха парцаливи облаци. Морето шумѣше. Азъ го познавахъ отъ най-раното си детство, но сега то се изправи предъ мене като непостижимо, властно сѣщество, което разпорежда надъ сѣдбинитѣ на хората.

— Може-би сѣ се удавили? — попитахъ боязливо азъ.

Оле ме погледна очудено.

— Удавили! Това никой не знае, дори и старият Оле, който все се въобразява, че знае нѣщичко...

Оле напраздно смукна нѣколко пжти силно отъ лулата, тя бѣше угаснала. Той я изгърси, натѣпка я отново и следъ като смукна парливия димъ, продължи спокойно, като че ли четѣше книга.

— Единъ есененъ день Мартенсъ, заедно съ другитѣ мжже, отплува на риболовъ... Бърза и стройна бѣше неговата платноходка — всичкитѣ изпреварваше. Небето бѣше надвиснало като тежъкъ оловенъ капакъ, морето се гърчеше заплашително, но ние, рибаритѣ, не държимъ смѣтка на това... Бурята врѣхлетѣ следъ нѣколко дена. О, това бѣше такава буря, че и азъ се изплашихъ не на шега... Азъ бѣхъ останалъ въ селото, защото си бѣхъ навехналъ крака... когато бурята утихна, женитѣ се струпваха часъ по часъ на брѣга, за да очакватъ мжжетѣ. И азъ се влачехъ съ тѣхъ, доколкото позволяваше болниятъ ми кракъ... Тѣ започнаха да се завръщатъ. Ама въ какво състояние! Кой съ една мачта, само кливера здравъ; други безъ кливеръ и марселъ, само съ набързо закрѣпенъ гропъ, а пъкъ трети пристигнаха на влѣкало, съ вѣтрила, които плющѣха по мачтитѣ като изпोकжани знамена. Нѣкои се върнаха по суша. Спасили се въ други пристанища, но си загубили платноходкитѣ... Само Мартенсъ не се върна. Майка Мартенсъ не се отчая. Тя помисли, че той е потърсилъ убѣжище въ нѣкое далечно пристанище — защото Мартенсъ щѣше по-скоро да изгуби дветѣ си ржце, отколкото да се върне по сухо... Морякъ бѣше той, истински морякъ!

Нѣкои поправиха загубитѣ, други ги прежалиха; защо животътъ не спира следъ една буря, и всичко трѣгна сякашъ по старому. Днитѣ пакъ се за низаха, но отъ Мартенсъ никаква следа. Всѣки день редовно, три пжти въ опредѣлено време, майка Мартенсъ и дветѣ ѣ деца излизаха на брѣга и тамъ, неподвижни и мълчеливи, оглеждаха морето. Никой не видѣ сълзи въ тѣхнитѣ очи, никой не чу думи на мжка и отчаяние отъ тѣхнитѣ уста...

Оле замълча. Лулата му бѣше угаснала, но той не направи опитъ да я запали. Само смукна нѣколко пжти и продължи:

— Една сутринъ отива една съседка у Мартенсъ да иска нѣщо. Пятната и къщната врата били отворени. Повикала майка Мартенсъ, никой не се обади. Пакъ повикала, пакъ никакъвъ отговоръ. Влиза вътре, обхожда тритѣ стаи, а майка Мартенсъ и децата ѣ ги нѣма; само лампата гори на масата. Потърсила ги по брѣга — тамъ сѣщо ги нѣма... Скоро цѣлото село се събра около къщата. Азъ влѣзохъ съ кмета вътре. Ето какъ намѣрихме стаята: масата бѣше сложена за вечеря; на нея три чинии, а въ всѣка — пражени картофи. Въ срѣдната на масата блюдо съ пушена риба. На една отъ чениитѣ бѣше подпрѣна вилида съ набученъ картофъ, изяденъ наполовина. Всичко останало бѣше въ пълень поредѣкъ — голѣма къщовница бѣше майка Мартенсъ! Разпитахме нѣкои съседи. Никой не бѣше чулъ видѣла презъ нощта. Една жена ги видѣла предния

денъ, следъ заникъ слънце да се прибиратъ въ къщи. Значи, следи отъ насилие и престъпление нѣмаше. Тогава на всички ни стана ясно, че тъкмо майка Мартенсъ е вечеряла съ дветѣ си деца, когато нѣщо ги е накарало да напустнатъ къщата. А това трѣбва да е станало много бърже, защото единиятъ отъ столоветѣ лежеше съборенъ на пода. . . Но какво бѣше това нѣщо, какво бѣше то! Изведнѣжъ всички се спогледахме, защото усѣтихме, какъ тръпки полазиха по тѣлото ни. Следъ това мълчаливо си разотидохме. . . Много време мина отъ тогава. . . Семейството Мартенсъ не се върна. . . И веселата къща запустѣ. Тъжно става на човѣкъ, като я гледа. И неприятно. Затова всички я отбѣгватъ. . . Разпитвахме къде ли не — близу и далечъ. Никъде не бѣха чули за тѣхъ, никой не бѣше ги видѣлъ. . . и никой нѣма да ги види вече. . .

Последниятъ думи Оле произнесе съ дълбокъ, неестественъ нему гласъ. После мълкна. Той бѣше развѣлнуванъ. Неговото настроение обзѣ и мене. Но въ моитѣ уши все още звучаха думитѣ му, че той знае или подозира нѣщо отъ тайната на изчезването. Затова азъ не се сдържахъ и попитахъ:

— Нали ти знаешъ нѣщо повече отъ другитѣ, не искашъ ли да ми го кажешъ?

Оле ме погледна очудено. Той като че ли най-малко очакваше този въпросъ.

— Не се довърявай много на стария Оле. Казалъ съмъ нѣщо, което не е трѣбвало да кажа. . . А сега е вече късно, време е да се прибера. Азъ нищо не знамъ. Попитай него, то знае. . .

И Оле посочи морето.

* * *

Духаше слабъ, попътенъ вѣтъръ. Една платноходка се отдалечаваше въ морето. Оле я следѣше съ погледъ. Въ очитѣ азъ прочетохъ настроението му — по-добро отъ това той не можеше да има. Пристѣпихъ къмъ него съ първокачественъ тютюнъ за лула и казахъ:

— Вземи, Оле! . . Вѣрвамъ, че и заможнятъ Мартенсъ не е пушилъ такъвъ тютюнъ. . .

Оле се понамръщи, следъ това взе пакета, помисли го и мясна съ языкъ:

— Хм. . . Мартенсъ ли каза? . .

— Слушай, Оле, кажи ми, какво знаешъ за семейството Мартенсъ, — запитахъ азъ безъ заобикалки.

Оле ме погледна очудено, и после продума бавно, сякашъ примиренъ съ неизбежността да ми разкрие нѣкога тайната си:

— Е, добре. . . добре. . . да ти кажа. . . Но много нѣма да научишъ отъ това. . . Случи се следъ изчезването на майка Мартенсъ и децата. . . Мартенсъ

имаше гребна лодка. . . Работата е тамъ, че никой не може да си спомни, дали Мартенсъ я бѣше взелъ на влѣкало, когато отиде за последенъ пътъ на риболовъ или лодката остана на брѣга. . . Ще попиташъ, може би, дали и азъ не мога да си спомня. . . И така вървѣхъ азъ единъ день по брѣга. Казвамъ вървѣхъ, но всъщностъ куцахъ, защото кракътъ ме болѣше още. И както куцахъ, видѣхъ въ пѣска полузаровена дъска, която, личеше, е била по-рано частъ отъ лодка. Азъ се наведохъ, поотровихъ я и тогава прочетохъ на нея дветѣ букви „Ма“. . . Останалитѣ бѣха изтрити, заедно съ боята. Въ това съмъ поне увѣренъ. . . че останалитѣ бѣха изтрити. . . и като ги прочетохъ, помислихъ си: на носа на лодката на Мартенсъ бѣше написано името му. Великий Боже, не е ли тази дъска отъ неговата лодка? . . Ако е така, бжди милостивъ, Боже, съ Мартенсъ майка Мартенсъ и децата. . . Седнахъ на пѣска и се замислихъ. . . И колкото повече мислѣхъ, толкова по-ясно ми ставаше, къде сж отишли майка Мартенсъ и децата. . . Не, не бѣше така, азъ просто ги видѣхъ, тъй както виждамъ сега тебе. . .

Оле запали изгасналата лула.

— И какво видѣ?

Оле сякашъ не мислѣше да продължи разказа си Изведнѣжъ той махна съ ръка и заговори:

— Видѣхъ, видѣхъ. . . А какво ли не могатъ да видѣтъ две стари уморени очи. . . Майка Мартенсъ е вечеряла съ дветѣ си деца. . . Тѣ сж зърнали презъ прозорца свѣтлинитѣ на платноходъ въ морето. . . Който дълго чака, вижда все това, което чака. . . Помислили сж, че татко Мартенсъ се връща, прекъснали сж вечерята и бързо въ лодката да го посрещнатъ. . . Лодката се е била, вѣроятно, разсѣхнала. И когато тѣ сж били навътре въ морето, тя започнала да се пълни съ вода. Тогава тѣ сж надали викъ за помощъ, но никой не ги е чулъ.

— А платнохода?

— Платноходътъ не е билъ на Мартенсъ. защото. . . Мартенсъ нѣма никога да се върне. . . Така майка Мартенсъ и дветѣ ѝ деца отидоха при него. . . О, тѣхната любовъ не можеше да свърши съ живота, съ краткия животъ, тя трѣбваше да продължи и следъ него. . . Ехъ, майко Мартенсъ, майко Мартенсъ, стариятъ Оле вѣчно ще скърби, че не може да колъничи предъ тебе, да ти се поклони. . .

Чакъ сега Оле ме погледна. И той добави, като ставаше и изтърсваше лулата си:

— Все пакъ стариятъ Оле вече е много старъ и сигуренъ бжди, че очитѣ му сж го излѣгали, когато е прочелъ на дъската буквитѣ; „Ма“. . .

Р. БОРАДЖИЕВЪ

ЕДНО ДЪЛО.

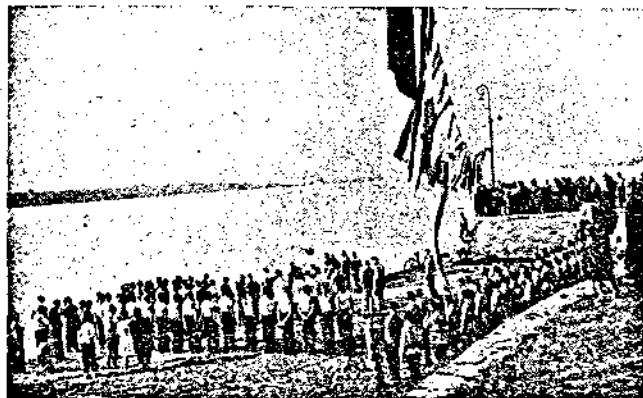
Надвечеръ на 28. юлий т. г. пристигнаха въ Видинъ 6 гребни лодки двойки на клона отъ II-ра Соф. М. гимназия, изработени отъ ученицитѣ подъ ръководството на учителя по рѣчна работа; съ тѣхъ дойдоха и 20 ученици — гребци и 4 души учители, на чело съ директора на клона г-нъ Крумъ Никодимовъ. Тѣ възнамѣряваха съ гребане по Дунава отъ Видинъ да достигнатъ Русе; трѣгване на 24. VII сутринята.

Отлична идея, великолепно замислена. Оставаше само приложението, въ което ние пожелахме да се намѣсимъ, претендирайки, че познаваме условията

по Дунава. Ние не можехме да пустнемъ въ дълго гребане гребци, за които не знаехме, дали сж добри плувци, и които сж гребали само въ езерото на Борисова градина съ лодки, не строени за голѣмата рѣка. Освенъ това ние не можехме да оставимъ на собствената имъ сѣдба при едно дълго гребане безъ лодка-водачъ и гребци, които не познаватъ Дунава. За всичко това бѣ необходимо провѣрка и подготовка, поради което ръководителътъ се съгласи заминаването да бжде отложено съ единъ день.

На другия день къмъ обѣдъ можахме да се уверимъ, че Софийнци сж отлични плувци, а следъ

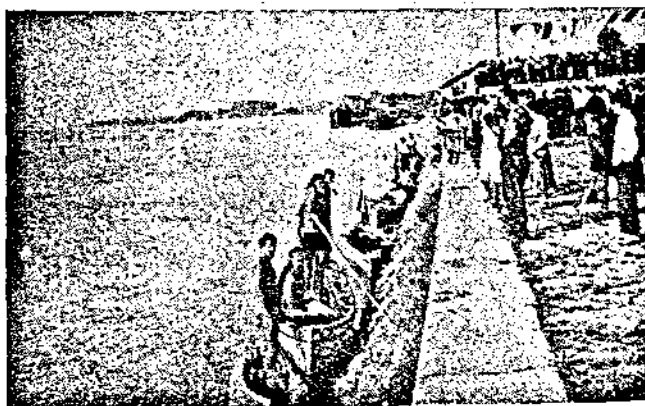
обѣдъ да отбележимъ, че лодкитѣ не сж напълно устойчиви, и че гребцитѣ не владѣятъ изискано гребното изкуство, но че възторгътъ имъ да порягътъ вълнитѣ на Дунава, бѣ недосегаемъ. Всичко това суми-

Краткъ молебенъ и освещаване на лодкитѣ-двойки

рано не разколеба, а утвърди у ръководителя решението на 25. VII. сутринята да се потегли.

Ранното утре бѣ огласено съ водосветъ на брѣга на Дунава, извършенъ отъ архимандритъ Евгений.

Осветенитѣ лодки на 2 Соф. м. гимназия

На водосведа присѣтствуваха н-кътъ на гарнизона подполк. Сарафовъ съ група офицери и взводъ войници, кметътъ на града д-ръ Бончевъ, челниците на всички учреждения въ града, членоветѣ на Б.Н.М.

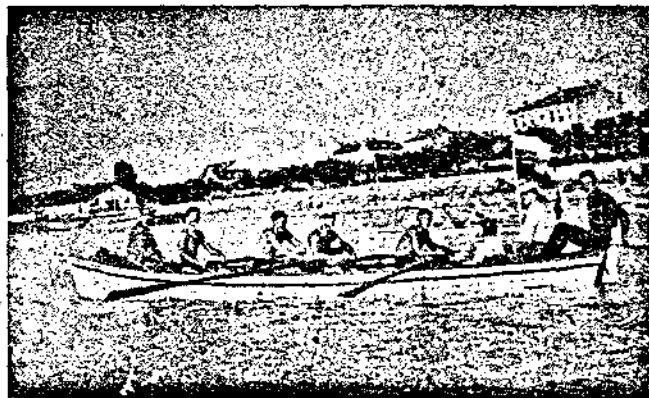
Лодкитѣ преди да се отдалечатъ

Сговоръ и доста граждани. Следъ водосвета председателятъ на Видинския клонъ на Б.Н.М.С. г. Р. Бораджиевъ прерѣза трицветната лента, що скрепяваше лодкитѣ до брѣга, отправи прочувствени думи къмъ

Лодкитѣ въ ходъ по Дунава

гребцитѣ—Софийци и завърши, че той вижда осигурено бъдещето на Родината, щомъ като шопътъ, за когото „отъ Искъра по-дълбоко нѣма“, се решава да требе и плува по тихия бѣлъ Дунавъ. Смеслени

Лодкитѣ въ ходъ, водени отъ една лодка-четворка „капит.-лейт. Милковъ“ на Видинския клонъ

думи, пълни съ съдържание каза и кметътъ на града, който поднесе китка цвѣта на ръководителя.

На двамата отговори учителътъ по тѣлесно възпитание Топлодолски, който се изрази, че планинциѣ отъ софийско се спускатъ по водитѣ на легендарния Дунавъ, за да отхвърлятъ една легенда, споредъ която българинътъ на дърво безъ коренъ се не качвалъ.

Изпратени съ благопожелания и войнишко ура, въ 7 часа гребцитѣ отблъснаха и лодкитѣ се понесоха по водитѣ на Дунава. Сребристо начупенъ отъ лекия вѣтрецъ, на чело съ една лодка-водачъ, съ отборъ гребци отъ видинския клонъ на Б.Н.М.С. и легиона къмъ него.

На шестия день, отъ малкия гребенъ отредъ се получи телеграма, че благополучно се е добралъ до гр. Русе. А младитѣ софийци, горди въ съзнанието си, че сж достигнали поставена цель, следъ шестдневна веслуване върху плътната снага на Дунава, се утвърждаваха като добри гребци.

ЕДНА МОРСКА ОРГАНИЗАЦИЯ ВЪ ЮГОСЛАВИЯ*)

Следъ победата, която тури край на Голѣмата война, сърби, хървати и словенци се обединиха, за да образуватъ новото югославско кралство, къмъ което се присъединиха бръговетѣ на Адриатическо море, населявано отъ тринадесетъ вѣка отъ южнитѣ славяни. Този бръгъ, дълъкъ 550 км. по въздушна линия, се отличава съ множеството си красиви заливи, както и съ огромнитѣ си богатства на изкуството и историята и забележителнитѣ способности на населението му къмъ всички морски занаяти.

Презъ 1922 г. се основа въ Сплитъ, голѣмъ градъ и срѣдище на югославското крайбрѣжие, морската организация подъ названиее „Ядранска стража“, която бързо се прострѣ по цѣлата територия, така че днесъ има 723 клона, прѣснати въ страната и въ голѣмитѣ емиграционни срѣдища на Югославия. Днесъ организацията брои 96000 члена и 137000 съмишленици между училищната младежъ.

Централата е въ Сплитъ, а областнитѣ комитети въ Бѣлградъ, Загребъ, Любляна, Сараево, Скопие и др. голѣми градове. Въ малкитѣ градове се намиратъ мѣстнитѣ комитети.

Задачата на Ядранска стража е да поддържа националния характеръ и морскитѣ традиции на югославското крайбрѣжие, развитието на морската ориентировка въ националната економика, пропаганда на всички морски въпроси, на военния флотъ, търговския флотъ, организация на туризма и лѣтуване на младежъта по крайбрѣжието и пр.

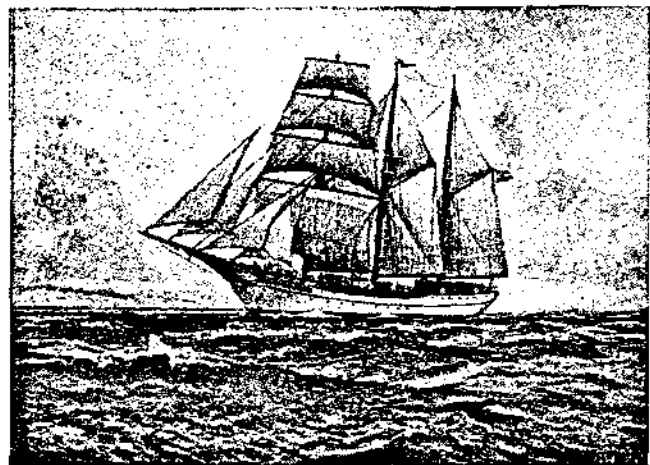
Ядранска стража е напълно независима организация подъ върховното покровителство на кралъ Петъръ II.

Ядранска стража издава съ пропагандна цель месечно илюстрирано списание, както и списание за младежъта, календаръ за моряцитѣ, рибаритѣ и широката публика. Всѣка година „Морска библиотека“ издава 4 или 5 книги, предимно отъ наученъ характеръ, както и периодични брошури, илюстрации и пр.

Пропагандата се развива още посрѣдствомъ конференции, кинематографни представления, изложби, екскурзии по Адриатическо и Срѣдиземно морета и пр.

Благодарение на своята дейность, Ядранска стража постигна, вънъ отъ моралнитѣ успѣхи, огромни материални резултати; тя подари на военния флотъ единъ водолець (хидропланъ) и единъ учебенъ платноходъ отъ 720 тона „Ядранъ“, построенъ презъ 1930 г., построи по крайбрѣжието до сега 6 хижи за лѣтуване на младежитѣ отъ Ядранска стража, а други сж въ постройка. Тя основа въ Сплитъ

Морски музей, който цели да събере и изложи точни копия отъ множеството трофеи на югославски моряци, прѣснати по частни кжщи. Тя създаде спомогателна каса, за да се притече на помощъ на моряцитѣ-инвалиди, каса за помагане на ученици, же-

Вѣтроходътъ „Ядранъ“, подаренъ отъ Ядранска стража на военния флотъ

лаещи да се посветятъ на морска кариера и друга за награждаване на най-хубави литературни произведения, посветени на морето.

Веднѣжъ въ годината, на 31 октомврий, Ядранска стража празнува въ цѣлата страна „Праздника на

Манифестация по случай конгреса на организацията презъ 1935 г. въ Любляна

*) Статията ни се изпрати отъ Ядранска стража съ цель да се запознаятъ нашитѣ членове съ сродната на нашата организация въ Югославия.

Ядранска стража има за емблема боздуганъ. Споредъ една стара народна пѣсень, Крали Марко е хвърлил боздугана отъ високата планина въ морето и съ този актъ, споредъ народното предание, народътъ се е свързалъ съ морето за вѣчни времена.

морето“ въ паметъ на деня, когато въ 1918 г., следъ дълги вѣкове, се развѣ върху всички военни югославски кораби свободното национално знаме! На този денъ въ всички градове и села, въ училищата и казармитѣ, се държатъ сказки върху морето и неговото значение. Въ сжщия този денъ военниятъ флотъ, споредъ стария славянски обичай, запазенъ и въ сухопътната войска, празнува своята слава (патроненъ празникъ).

Д-ръ Г. В. ПАСПАЛЕВЪ

МОРЕТО И ЖИВОТЪТЪ

Организмитъ, които днесъ населяватъ земнитъ морета въ тѣхната широчина и дълбочина, по своето устройство, се отличаватъ твърде много отъ ония, които нѣкога, преди хиляди и милиони години, сж пѣплили по сжщитъ тия води. Днешнитъ морски, а и земни обитатели, сж получили своя днешенъ ликъ, следъ много и много измѣнения, претърпѣни отъ тѣхнитъ прадѣди въ низа на вѣковетъ. За тия промѣни ние добиваме, макаръ и смѣтна представа, при проследяване на зародишното развитие на днешнитъ организми, което развитие е едно съкратено и въ миниатюръ повторение на всички ония промѣни, които дадениятъ проследяванъ видъ организми е миналъ до своето днешно оформяване. Този законъ за повторение на формитъ на вида презъ време на ембрионалното развитие на индивида важи за всички организми и ни дава възможностъ да надникнемъ въ далечното минало на всички животни. Чрезъ него, както и чрезъ изучаване на останките отъ нѣкогашни животни и разстения, запазени всрѣдъ земнитъ пластове отъ различни епохи, ние виждаме, каква е връзката между живота, въ формитъ, които наблюдаваме днесъ, и морето. Тази връзка, споредъ нашитъ днешни познания, е неразривна и се изразява въ твърдението, че *морето е майка на живота*.

Ако искаме да бждемъ последователни и изчерпателни, налага ни се, преди да говоримъ за рождбата, да говоримъ за майката, т. е. преди да търсимъ кога и какъ е възникналъ животътъ въ морето — да потърсимъ, кога е началото на земнитъ морета и какви сж били тѣхнитъ особености спрямо моретата, които днесъ наблюдаваме.

Безспорно е, че началото на моретата съвпада съ времето, когато въ атмосферата около нашата земя сж се създали условия за образуване на водни пари. А, споредъ Кантъ-лапласовата теория за образуване на земята, тия времена сж настѣпили, когато полутечната огнена заобиколена сж газове маса, представляваща земята, е изгубила отъ своята температура достатъчно, за да могатъ известни елементи, намиращи се на нейната повърхностъ, да минатъ отъ течно въ твърдо състояние, т. е. да се получи първата твърда земна кора. Тази земна кора, макаръ и да е била въ началото твърде тънка, изиграва важна роль, защото отдѣля рѣзко намиращитъ се до тогава въ постепенъ преходъ елементи — отдѣля веществата, които сж били още въ въздухообразно състояние отъ ония, които сж минали вече въ течно. Така се оформява земното кълбо, съставено: въ срѣдеца — отъ най-тежкитъ елементи (олово, злато, живакъ, уранъ, радий и др.), а на повърхността — отъ най-лекитъ (натрий, калций, силиций, алуминий и др.), вече втвърдени и образували твърдата земна кора. Около така формираното земно кълбо остава първата атмосфера, съставена отъ вещества, намиращи се при тогавашнитъ условия въ въздухообразно състояние: водородъ, кислородъ, азотъ, хлоръ, въглероденъ двуокисъ и др.

Процесътъ на изстудяване продължава и води следъ себе си отъ една страна удебеляване на земната кора чрезъ втвърдяване на все повече и повече отдолулежащи огнено-течни елементи, а отъ друга — сгъстяване на газоветъ въ атмосферата до положение отъ съединението на кислорода съ водорода да се образуватъ първитъ водни пари. Количеството на тия първи водни пари трѣбва да е

било огромно и да е упражнявало страшенъ натискъ върху земната кора, натискъ който трѣбва да се сравни съ онзи, който би се получилъ отъ воднитъ пари, получени чрезъ изпарение на всичката вода, намираща се днесъ въ океани и морета, която вода се равнява на 1,370 милиона кубически километра . . .

При по-нататъшното изстудяване първитъ водни пари се сгъстяватъ все повече, докато стигнатъ положението, да не могатъ да се задържатъ вече въ атмосферата, и започватъ да падатъ върху земната кора въ видъ на дъждъ — първиятъ дъждъ върху земното кълбо. Но този първи дъждъ трѣбва да се е отличавалъ чувствително отъ дъжда, който наблюдаваме сега, преди всичко, поради високата температура, която атмосферата е имала тогава, а после — поради значително по-голѣмото съдържание на газове въ нея. Образуването на първия дъждъ трѣбва да е станало при температура на атмосферата малко подъ 100° С., когато водата не може да се задържи повече като пара, но е близу до това състояние. При образуването на воднитъ капчици въ една атмосфера, толкова богата на газове и при такава висока температура, водата е поела едно голѣмо количество отъ тѣхъ и заедно съ себе си ги е занесла върху земната кора. Като имаме предъ видъ грамадното количество водни пари, което е пълнило тогавашната земна атмосфера, можемъ да се опитаме и си представимъ продължителността и поройността на първия дъждъ отъ кипещата вода.

Това страхотно първо изливане на враща вода върху още твърде тънката земна повърхностъ на земното кълбо е имало за последица, отъ една страна, бързо и силно намаление на атмосферното налягане, отъ друга — ускоряване на процеса за втвърдяване на земната кора и отъ трета — станало е причина за редица химични процеси, при които сж се свързали елементи отъ атмосферата, разтворенъ въ водата, съ елементи отъ втвърдената вече земна повърхностъ. Най-важниятъ отъ тия процеси е, може-би, онзи, при който отъ свързването на намиращия се въ атмосферата хлоръ и на намиращия се върху земната повърхностъ натрий се е получилъ натриевиятъ хлоридъ, т. е. солта, която представлява необходимъ за живота елементъ. Образуваната въ грамадни количества солъ на земната повърхностъ не е могла нито за моментъ да остане въ твърдо състояние, защото е била веднага разстопена отъ вращата вода, продължаваща да пада отъ атмосферата и задържаща се, макаръ и за твърде кратко върху земята. Така първата вода, получена върху земната повърхностъ, се явява солена.

Следъ преставане на първия дъждъ, който е траялъ незнайно дълго, поради настѣпилото все по-голѣмо охлаждане, огромната маса солена вода е обгърнала цѣлото земно кълбо, въ неговото тогавашно състояние, отдѣляйки твърдата земна кора отъ атмосферата, освободена отъ воднитъ пари. Тази грамадна, вѣроятно 3,500 до 4,000 м. (срѣдната дълбочина на днешнитъ земни морета) дебела повсемѣстна обвивка отъ топла солена вода — това е първиятъ океанъ. Отъ различни обстоятелства и данни може да се извади предположението, че температурата на водата въ този първи океанъ е била около 45—50° С., а солеността — 8—9‰.

Отъ всичко онова, което днесъ ние знаемъ за устройството на живата материя, отъ обстоятелството, че тя не може да съществува безъ известенъ минимумъ вода, както и отъ факта, че най-просто устроенитѣ организми могатъ да живѣятъ само въ вода и че най-старитѣ останки отъ животни, които ние познаваме, сж останки отъ морски животни — показва, че животътъ въ формитѣ, които ние познаваме, е билъ невъзможенъ, преди върху земята да се е образувала водата, т. е. преди да е билъ образуванъ първиятъ океанъ. Този първи земенъ океанъ е, следователно, майка на живота върху земята. Но кога е зароденъ първиятъ животъ? — Моментътъ ние не знаемъ и никога не ще узнаемъ. За приблизителнитѣ условия на този моментъ, обаче, ние можемъ да сждимъ, като познаваме интимното устройство на живата материя. Днесъ ние знаемъ, че нѣма живи същества въ водата, които да могатъ да издържатъ температура по-голяма отъ 55° С, защото най-същественитѣ елементи отъ живата материя — бѣлтъчинитѣ, при по-висока температура, се пресичатъ, т. е. минаватъ отъ лабилно (колоидно) въ стабилно (пресѣчено) състояние и не сж способни повече да бждатъ носители на жизнени процеси. Следователно, моментътъ, въ който се е зародилъ първиятъ животъ въ океана, трѣбва да съвпада съ времето, когато водата въ този океанъ е имала температура по-ниска отъ 50° С.

Въ каква форма се е зародилъ първиятъ животъ и дали това зараждане е станало само единъ единственъ пътъ на едно само мѣсто или пъкъ много пѣти и на много мѣста — ние незнаемъ. Ние предполагаеме само, че първиятъ земенъ организъмъ трѣбва да е стоялъ близу до най-нисшитѣ земни същества, които ние познаваме днесъ — да е представлявалъ само безформена маса отъ бѣлтъчини, първична протоплазма. Отъ тази протоплазма впоследствие, чрезъ постепенно размножение и оразличаване сж се създали все повече и по-различни организми. Намъ липсватъ, обаче, данни, както за първитѣ наченки на живота, така и за начинитѣ, по които е станало онова богато разчленение на живитѣ същества, което ние наблюдаваме въ първитѣ земни пластове, които носятъ останки отъ живи организми. А отъ историческата геология ние знаемъ, че най-старитѣ земни пластове, които съдържатъ останки отъ живи организми, се отнасятъ къмъ епохата Прекамбрий и че въ тия пластове сж намѣрени останки отъ представители на нѣколко животински групи, а именно: на ракообразнитѣ, на медузитѣ, на мидитѣ, на коралитѣ и др.

Пакъ по данни отъ геологията, ние можемъ да допустимъ, че едва по-късно — презъ епохата Камбрий и Силуръ — се появява суша, т. е., че едва тогава първиятъ повсемѣстенъ океанъ се е разкѣсалъ и части отъ земната повърхностъ сж дошли въ прѣко съприкосновение съ атмосферата. Времето на това разкѣсване е твърде важно отъ биологично гледище, защото се явява като указателъ на момента, въ който — при наличността на суша и атмосфера, твърде близки до днешнитѣ, се появява сладката вода и се създаватъ условия за

оформяване на същества, които постепенно напускатъ моретата и завладяватъ сладката вода и сушата. Тия условия съществуватъ и днесъ, поради което ние и сега наблюдаваме какъ известни морски животни постепенно се приспособяватъ къмъ животъ въ сладка вода, а други — къмъ животъ на сушата.

Днесъ естествоизпитателитѣ, проследявайки живота въ всичкитѣ му отрасли, сж установили, че живитѣ същества иматъ своя произходъ, както следва:

ОРГАНИЗМИ:	Къде сж произлѣзли:		
	Въ море	Въ прѣс-на вода	На суша
Едноклетни (жив. и растения)	100%	—	—
Многоклетни животни	75%	6%	19%
Многоклетни растения	28%	11%	61%
Или общо вс. организми	69%	6%	25%

Не само произходътъ, но и количеството на организмитѣ, които днесъ населяватъ морето, е много по-голямо отъ това въ сладката вода и на сушата. Така, като се има предъ видъ, че известни организми могатъ да живѣятъ и въ морето, и въ сладка вода, а други — и въ вода, и на суша, установява се, че отъ всички 94 класи и подкласи (животни и растения) въ морето живѣятъ 74% въ сладката вода 59% и на сушата 44%. Това е, защото морето, като срѣда за животъ, предлага много по-добри условия на своитѣ обитатели, отколкото сладката вода и сушата. Докато сушата е населена само на повърхността — морето е населено въ своя обемъ, а разликата на тия простори не е малка: сушата има 88,495 квадратни клм. плоскостъ, а морето — 792,000 кв. клм. плоскостъ и 1,370 милиона кубически клм. обемъ! И всичкия този просторъ е населенъ!

Че морето е майка на живота ние имаме още много други факти и потвърждения. Тукъ ще посочимъ само нѣкои отъ най-очевиднитѣ:

1. Зародишитѣ на безусловно всички животни могатъ да се развиватъ само въ течна срѣда. Тази течна срѣда е по съставъ извънредно близко до морската вода.

2. Водата взема голѣмо участие въ сроежа на живитѣ същества, а ние видѣхме, че първата вода върху нашата земя е била солена. Прим., водата въ сухоземнитѣ растения представлява 75% отъ тѣхното тегло, въ човѣка — 63%, въ воднитѣ растения — до 98%, а въ нѣкои морски животни (медузи, гѣби и др.) до 99%. Най-багороднитѣ човѣшки тъкани съдържатъ вода; кръвъ и сърдечни мускули — до 79%, а мозъка — 77.9%.

3. Две трети отъ човѣшката кръвъ, която ние всички тъкани и клетки, храни ги и отнема вреднитѣ вещества отъ тѣхъ — може да бжде замѣнена съ морска вода, безъ да пострада животътъ на човѣка. Ако замѣната не бжде направена съ морска, а съ сладка вода — човѣкъ веднага умира. Въ този фактъ е изразена най-ясно връзката между морето — майка на живота и човѣкътъ — най-висшиятъ неговъ представителъ.

ВОДЕНЪ СПОРТЪ

Умоляватъ се клоноветъ да иматъ предъ видъ писмото на министра на Народното Просвѣщение, отдѣление за тѣлесно и национално възпитание на извънучилищната младежъ, № 7 отъ 11. януарий 1937 година, което предаваме въ преписъ по-долу. Виѣнява се въ дългъ на клоноветъ да направятъ най-енергични постѣпки за по-скорошното свикване на мѣстнитъ съвети за тѣлесно възпитание.

МИНИСТЕРСТВО

на

НАРОДНОТО ПРОСВѢЩЕНИЕ

Отдѣление за тѣл. и нац. възп.
на извънучилищната младежъ.
№ 7

11. I. 1937 г. гр. София

Преписъ

До Българския На-
роденъ Морски Сговоръ
Варна

Въ изпълнение закона за физическо възпитание на българската младежъ и утвърденото отъ г-на министъра мнение на Върховния съветъ за тѣлесно възпитание въ първото му заседание презъ 1936 год. помолихме Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве да издаде разпореждане до всички кметове въ Царството да се свикатъ мѣстнитъ съвети за тѣлесно възпитание, съгласно чл. 19 отъ сѣщия законъ.

Като се има предъ видъ, че това първо свиква на мѣстнитъ съвети, което ще бѣде единъ фактъ отъ най-крупно естество, ще обедини на мѣстна почва официалната и частната инициатива за отпочване на дейността по тѣлесно, нравствено и народностно възпитание на нашата младежъ (строителна, финансова, възпитателна, организационна и пр. дейности), разпоредете до всички ваши поддѣления да подпомогнатъ най-енергично свикването и дейността на съветитъ, за да се даде единъ новъ силенъ тласкъ на цѣлокупната акция по тѣлесно възпитание на младежта.

Началникъ на отдѣлението: *Иер. Василевъ*

На 19, 20 и 21 ноемврий м. г. за пръвъ пѣтъ се състоя заседанието на Върховния съветъ за физическо възпитание, предвиденъ въ чл. 17 отъ закона за физическо възпитание на българската младежъ.

Следъ почти тригодишно негласно спиране на действието на този законъ и следъ разни безуспѣшни проекти за преобразувания въ тази областъ, като дори се изработи новъ законъ, който не можа да влѣзе въ сила, Министерството на народната просвѣта стѣпи на базата на гласувания презъ 1931 г. законъ и за пръвъ пѣтъ свика Върховния съветъ. По духа на закона този съветъ дава мнения по създаване на едиѣнна насока за физическото възпитание, по изработване и одобрение на програмитъ по физич. възпитание и по изработване и публикуване на инструкции, ръководства и съчинения за учители и ръководители по физ. възпитание.

Въ Върховния съветъ за физ. възпитание сѣж представени всички министерства, учреждения и организации, които иматъ допирни точки съ физическото и морално възпитание на българския народъ.

За пръвъ пѣтъ нашитъ спортни организации получиха възможность да изнесатъ своитъ цели, дейность и състояние и да изтъкнатъ нуждитъ си предъ заинтересованата отъ развитието имъ държава.

Трѣбва да се признае, че всички организации се отнесоха съ най-голяма сериозность къмъ този въпросъ. Възхищение предизвикватъ успѣхитъ, които тѣ сѣж отбелязали до сега, работейки напълно самостоятелно съ скромнитъ сръдства, получавани отъ обществото. Свикнали да боравятъ въ нашата действителность, тѣ и сега не преставатъ да изхождатъ отъ началото „Чрезъ спорта за Бълга-

рия“. Всички, обаче, сѣж единодушни въ заключението: Държавата да отдѣли повече грижи за физическото възпитание, като го направлява по единъ общъ планъ, на който да се подчинятъ всички спортни организации. Тѣлесно, нравствено и държавно-гражданско възпитание на българския народъ може да се създаде чрезъ системна планомерна работа въ училищата и вънъ отъ тѣхъ при подготвени ръководители и подходящи условия. Това може да се осъществи, когато тѣлесното възпитание стане цель на държавната политика. Този принципъ е възприетъ вече отъ всички държави. Въ Германия, Италия, Съветска Русия, Турция тѣлесното възпитание е изцѣло въ ръцетъ на държавата. Въ останалитъ държави въ Европа то се развива подъ ръководство и покровителство на държавнитъ служби, които сѣж оформени въ отдѣлни министерства или дирекции.

Върховниятъ съветъ за физическо възпитание, като одобри възприетата практика да се приложи чл. 17 отъ Закона за физическото възпитание, намира, че е необходимо да се приложи изцѣло сега сѣществуваниятъ законъ, Съветътъ препорѣчва службата за физическо възпитание да се развие въ дирекция за физическо и нравствено възпитание. Да се засили връзката между службата и организациитъ по физическо възпитание и чрезъ единъ подробенъ планъ за работа въ училищата и вънъ отъ тѣхъ, да се насочатъ всички усилия къмъ поставената цель — чрезъ физическо и нравствено възпитание къмъ служба на отечеството. Такава една дейность, обаче, налага нуждата отъ сръдства, каквито организациитъ нѣматъ и не могатъ да получатъ по досега следвания отъ тѣхъ пѣтъ. Нуждата отъ басейни, игрища, писти, хижи и пр. е толкова голѣма, че единъ планъ за системно физическо възпитание ще се провали, ако тази нужда не бѣде задоволена. Строителната работа, която предстои, обаче, трѣбва да бѣде ръководена отъ компетентни лица, каквито трѣбва да има къмъ дирекцията за физическо възпитание. Материалнитъ сръдства трѣбва да се осигурятъ и да се разходватъ най-рационално и съ огледъ на поставенитъ цели.

Друга сѣществена нужда, която се чувствува отъ всички организации, е липсата на подготвени ръководители по всички видове спортъ. Задоволяването на тази нужда е държавна необходимость, защото ще внесе единство въ ръководството и система въ работата на организациитъ.

Медицинското сътрудничество въ областта на тѣлесното възпитание е единъ въпросъ, на който Върховниятъ съветъ отдѣли особено внимание, като даде препорѣжки, целещи да обезпечатъ това сътрудничество за цѣлата извънучилищна младежъ.

Първиятъ съветъ по физическо възпитание даде ценното си указание за предстоящата работа. Необходимо е сега съответната служба при Министерството на просвѣтата да бѣде реорганизирана и нагодена за новата сериозна задача, която ѝ се поставя. Тѣлесното и нравствено възпитание на народа става цель на държавата. Една дирекция, която да се заеме съ тази голѣма задача, е необходима.

Ние считаме, че новото схващане за значението на спорта ще се отрази благотворно върху всички видове спортъ. Най-много, обаче, ще получи тласкъ водниятъ спортъ. Най-приятниятъ и полезенъ спортъ е сѣщевременно мжно достъпенъ, защото изисква сѣжли басейни и лодки. Подкрепата на държавата ще даде възможность той да стане действително общодостъпенъ и масовъ, каквато е и нашата крайна цель. Постройката на басейни трѣбва да бѣде една отъ първитъ задачи.

Игнатовъ

Въ заседанието на международния съвет по скокове въ водата на 6. августъ въ Берлинъ сж били избрани г. Мелвилъ Кларкъ за председателъ и г. Л. Г. Хауптманъ за главенъ секретаръ.

За периода 1937—1940 година сж приети като задължителни следниѣтъ скокове:

а) Скокове отъ трамплинъ за мъже

1. I група 3 с. Хвърчащо салто напредъ съ засилване, коефициентъ 1.6.
2. II група 9 а, Салто назадъ, коефициентъ 1.6.
3. III група 14 в, Ауербаховъ скокъ съ засилване, коефициентъ 1.8.
4. IV група 20 а, Главоскокъ напредъ заднишкомъ, коефициентъ 1.4.
5. V група 26 а, Половинъ спирала назадъ, коефициентъ 1.6.

б) Скокове отъ трамплинъ за жени

1. I група 3 с, Хвърчащо салто напредъ съ засилване, коефициентъ 1.6.
2. II група 9 а, Салто назадъ, коефициентъ 1.6.
3. III група 14 в, Ауербаховъ скокъ съ засилване, коефициентъ 1.8.
4. V група 26 а, Половинъ спирала назадъ, коефициентъ 1.6.

с) Високи скокове за мъже

1. I група 1 а, Главоскокъ напредъ съ засилване, отъ 10 м., коефициентъ 1.2.
2. II група 9 в, Главоскокъ назадъ, отъ 10 м., коефициентъ 1.9.

3. III група 16 а, Ауербахово салто съ засилване, отъ 10 м., коефициентъ 1.9.

4. IV 21 а, Главоскокъ напредъ заднишкомъ, 10 м. коефициентъ 1.5

д) Високи скокове за жени

1. I група а, Главоскокъ напредъ, безъ засилване, отъ 10 м., коефициентъ 1.1.
2. I група а, Главоскокъ напредъ съ засилване, отъ 10 м., коефициентъ 1.2.
3. I група в, Салто и половина напредъ съ засилване, отъ 5 м., коефициентъ 1.4.
4. II група 9 а, Главоскокъ назадъ, отъ 5 м., коефициентъ 1.3.

Въ сжщото заседание международниятъ съветъ е възприелъ предложението на Велико-Британия за оеднаквяване на скокове № № 25 и 29, както и № № 27 и 30 отъ таблица А, като еднакви, но съ различни изпълнения.

Възприета е следната редакция на членоветъ отъ правилата за скокове:

Чл. 32, точка d: Плувецъ, който се подеме на два пжти, за да застане въ равновесие, получава най-много 7 точки, при условие, че ржцетъ му не сж се отдѣлили отъ платформата. Въ случай на нова несполука, скокътъ се счита за окончателно пропадналъ.

Чл. 30, (на края) но скокъ отъ сжщия нумеръ се счита за еднакъвъ скокъ.

Скоковетъ № № 3, 5, 7, 10, 12, и 13 отъ таблица А трѣбва да се придружаватъ отъ буквата „С“.

В. И.

ВЪНШЕНЪ ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕГЛЕДЪ

Произнесената неотдавна речъ отъ Хитлеръ бѣ очаквана съ особено живъ интересъ отъ цѣлия свѣтъ. Най-важното въ речта му бѣ декларацията, че Германия се отрича отъ подписа, сложенъ на Версайския договоръ, защото тя не се смѣта отговорна за Свѣтовната война. Тя държи за честта и достоинството на германската нация. Германия смѣта комунизма за чума и ще се бори съ всички срѣдства срещу него. Тя желае приятелство съ всички, а сжщо и съ Франция.

Въ италианскитѣ вестници бѣха обнародвани обширни дописки върху речта на Хитлеръ, безъ да се придружаватъ отъ нѣкакви коментари. Заглавията, обаче, отбелязватъ пасажа, относно „отличнитѣ и тѣсни връзки съ Италия“ и подчертаватъ, че Германия не е осамотена. Споредъ устнитѣ коментари, италианското гледище е, че речта на Хитлеръ е миролюбива и сжществена и има въ всички отношения пълната подкрепа на Италия.

До момента, официалнитѣ френски кржгове проявяватъ пълно въздържание по отношение на тази речъ. Тѣ очакватъ проучването на пълния текстъ на речта и отбелязватъ, отъ друга страна, че изявлението на Хитлеръ, доста неутрално по своя тонъ, не съдържа никакви практически—положителни или отрицателни—заключения, каквито се очакваха следъ речта на Идънъ и Блумъ. Отбелязва се, все пакъ, че речта, която неотваря никаква врата, все пакъ и не затваря такава. Отбелязватъ се съ интересъ два пасажа, кждето Хитлеръ се изказва съ голѣма учтивостъ спрямо Франция, по поводъ на потвърдението, че между дветѣ държави не може да сжествува нѣкакъвъ предметъ за споръ и по отношение на лоялността на френския посланикъ въ Берлинъ и на парижкото правителство относно въпроса за испанско Мароко. По поводъ пасажа относно външната политика, подчертава се увѣрението на г. Хитлеръ, че периодътъ на изненади е вече преминалъ.

Въ Англия, обаче, не сж напълно доволни. Общото впечатление въ Лондонъ отъ речта на г. Хитлеръ е, че тя не измѣня сжществуващото положение. „Ерата на изненади е привършена и това е вече единъ успѣхъ, забелязва се тамъ, обаче, изглежда, че ерата на сътрудничество не е още започнала“. Подчертавайки учтивиятъ тонъ на речта, тамъ се отбелязва, че Хитлеръ е разгледалъ не много обстойно специфичнитѣ точки отъ последната речъ на г. Идънъ въ камарата на общинитѣ.

Унгарскитѣ печатъ, поздравява Хитлеръ за тържественото отхвърляне отговорността на Германия за Общоевропейската война и съ симпатии отбелязва становището му относно равенството на правата на държавитѣ и значението на правата на малцинствата. По тия въпроси, вестницитѣ смѣтатъ, че унгарското становище се съпада напълно съ германското.

Не по-малко интересна е речта, която френскиятъ министъръ-председателъ Леонъ Блумъ произнесе въ свръзка съ въпроситѣ, относно уреждането на френско-нѣмскитѣ отношения, и въ която френскиятъ държавникъ каза, между другото и следното:

„Азъ продължавамъ да вѣрвамъ, че уреждането е възможно, ако всички европейски народи проявяватъ еднаква добра воля, то смѣтамъ, както каза и г. Идънъ въ речта си, произнесена въ Камарата на общинитѣ, че сега тая възможностъ зависи главно отъ Германия. Бихъ искалъ да се изразя по тая точка съ пълна искреностъ. Въ тоя моментъ германската държава е поставила въ действие всичката си организаторска способностъ и всичката мощъ на националната си воля, за да преодолѣе голѣмитѣ мъчности отъ стопанско естество.

Мисля, че ние не трѣбва да предложимъ на Германия нѣщо, което би приличало на спазаряване. Ние имаме дълбоко съзнание за националното си достоинство и сме твърдо решени, въ случай на нужда, да

наложимъ зачитането на нашето достоинство, за да зачитаме сами достоинството на другитѣ нации. Най-сетне, ние се пазимъ да възбудимъ подозрение върху миролюбивото, което канцлерътъ Хитлеръ е провъзгласявалъ при тържествени случаи. Ако единъ день трѣбва да се сключатъ спогодби, тѣ могатъ и трѣбва да се сключатъ въ духа на довѣрие и равенство.

Съществува необходима връзка между стопанското сътрудничество, отъ една страна, и миролюбивото организиране и прекратяването въ въоръженията, отъ друга. За да се работи задружно, трѣбва да може да се работи въ миръ. Тая връзка е сжщо така очевидна, ако се обърне положението на въпроса. Убеденъ съмъ, че самитѣ крайности на въоръженията ще принудятъ Европа да обсъди отново въпроса за разоръжаването.

Една конвенция за постепенно ограничаване на въоръженията трѣбва непременно да бѣде съставна

часть на едно уреждане на европейскитѣ въпроси. Обаче, военното производство заема днесъ такова мѣсто въ производството на индустриалнитѣ нации, че, може би, ще бѣде невъзможно да се постанови пълното му спиране, безъ да се изложи на голѣма опасностъ и на вътрешни кризи."

Това заяви Блумъ презъ ония дни, когато последниятъ московски процесъ срещу Радекъ, Сокольниковъ и другаритѣ имъ завърши съ нѣколко нови смъртни и други по-малки наказания. Безспоренъ фактъ е, че и тоя процесъ, както и по-раншниятъ, бѣ резултатъ отъ борбата между троцкизмъ и сталинизмъ. Сталинъ иска на всѣка цена да обезпечи неприкосновеното съществуване на сегашния режимъ, да обезпечи своето наследство на Ворошиловъ и да очисти партията отъ всички стари изпитани болшевишки водачи, които биха му попрѣчили въ неговата предначертана вътрешна и външна политика

ИЗЪ ЖИВОТА И ДЕЙНОСТЪТА НА Б.Н.М.С.

По случай новата година между Негово Величество Царя и председателя на Г. У. Т. сж размѣнени следнитѣ телеграми:

Стояновъ

Председател на Българския
Народенъ Морски Сговоръ

Благодаря сърдечно Вамъ и на членоветъ на Народния Морски Сговоръ за любезнитѣ честитки и благопожелания за новата година, която да бѣде за всички Ви щастлива

ЦАРЬТЪ

Негово Величество
Двореца
София

По случай новата година, отъ името на цѣлата организация и отъ мое име, поднасямъ на Ваше Величество, върховния ни покровителъ, най-сърдечни благопожелания за щастливъ животъ на Васъ и Височайшия Ви домъ. Нека Всевишниятъ простре покровителствената си длъница надъ Отецеството ни, за да видимъ осъществени подъ Вашето мъдро ръководство националнитѣ ни идеали.

Председател на Българския Народенъ
Морски Сговоръ **Стояновъ**

— На Никулденъ, патронния празникъ на Съюза на моряцитѣ, на молебна и другарската закуска, дадена отъ съюза въ Варна, Г.У.Т. се представяваше отъ председателя П. Стояновъ. Въ една прочувствена речъ последниятъ поздрави съюза отъ името на Б.Н.М.С. и пожела, щото единството и сплотеността на всички ратници на морската идея да бждатъ винаги пазени, за да се осъществятъ съ общи усилия още по-голѣми успѣхи за напредъка на страната и морското съсловие.

— Въ отдѣлението за национално и тѣлесно възпитание на извънучилищната младежъ, при Министерството на народната просвѣта, се състоя на 9 декемврий първото заседание на представителитѣ на спортнитѣ организации. На това заседание се реши такива събрания да се свикватъ най-малко два пѣти презъ месеца.

Цѣльта е да се установи тѣсна връзка, както между самитѣ организации, така и съ отдѣлението, да се обсъждатъ въпроситѣ отъ общъ характеръ и да се предприематъ общи действия за достигането на поставенитѣ цели. На това заседание Б.Н.М.С. се представяваше отъ Главния секретаръ

— Главниятъ секретаръ на организацията е посетилъ на 11 декемврий Врачанския клонъ, на 12 — Ломския, на 13 — Видинския, на 15 — Русенския. Клоноветѣ сж въ добро състояние и усилено подготовка за дейностъ. Въ Враца се

обсъжда въпроса за постройка на плувенъ басейнъ, плановетѣ за който сж вече пригответи. Ломъ привърши басейна си и сега проучава въпросътъ за постройка на собствено лѣтовище въ Варна. Сумитѣ за лѣтовището сж събрани. Въ Видинъ резултатитѣ отъ лѣтовището презъ годината сж били толкова добри, че се обсъжда въпроса за създаване на собствено лѣтовище съвмѣстно съ гимназията. Водниятъ спортъ е много добре поставенъ. Русенскиятъ клонъ, следъ известенъ застой, е напълно възстановенъ. Клонътъ е привелъ въ известностъ както инвентара, така и смѣткитѣ си и подготвя въпроса за създаване презъ предстоящия сезонъ на лѣтни бани съ плажъ на р. Дунавъ, както въ миналото.

— На 22 декемврий, въ Варна, отъ името на Б.Н.М.С. г. Дървинговъ, полковникъ о. з., изнесе сказка на тема „Какъ се е оформила идеята за морето у единъ българинъ и Родопския масивъ и Бѣло море“. Много интересната сказка бѣше отлично посетена и изслушана съ голѣмо внимание. Председателътъ на Г.У.Т. благодари на сказчика и съ нѣколко прочувствени думи разясни значението и смисъла на Б.Н.М.С. за националното ни възпитание и за разясняване значението на морето за насъ.

Между съюза на моряцитѣ и съюза на рибаритѣ е възникналъ споръ около въпроса за снабдяване съ риболовни билети на професионалиститѣ рибари. Съ решение на Главната дирекция на труда работницитѣ риболовци се организиратъ къмъ съюза на моряцитѣ. На сжщия съюзъ е разрешено, чрезъ закона за риболовството, да снабдява съ риболовни билети членоветѣ си риболовци. Министерството на земедѣлието е съставило актове на лицата отъ съюза на моряцитѣ, които сж издавали риболовни билети и е поискало да се отнематъ издаденитѣ билети. Това обстоятелство предизвика смущение между най-бедната категория работници и търкания между съюза на риболовцитѣ и този на моряцитѣ. Отъ началото на годината, въ две конференции между представителитѣ на двата съюза, Б.Н.М.С., Главната дирекция на труда и Министерството на земедѣлието въпросътъ за организиране на риболовцитѣ не можа да бѣде окончателно разрешенъ. Създаденото положение чрезъ съставенитѣ актове и отнетитѣ риболовни билети се обсъди обстойно между председателствата на Б.Н.М.С. и съюза на моряцитѣ на 29 декемврий. По този поводъ Г.У.Т. изпрати следната телеграма до Министерството на земедѣлието съ копия до Министеръ-председателя, Министерството на търговията и канцеларията на двореца:

„Сюзът на моряците, въз основа нареждания на държавни органи, издаде билети на риболовци работници, признати за такива от Дирекцията на труда, както и на дребни собственици рибари, регистрирани като работници в съответните общини. Органите на Министерството на земеделието не признават издадените билети въпреки закона и съставят актове. Това внася смут и спира работата на най-бедната категория работници, изхранвани от държавата с царевци и от първи януарий ги оставя без билети. Молимъ бързо нареждане да се анулират актовете и да се уреди въпроса с закон“.

Четенето на сказки от страна на Б.Н.М.С. предъ микрофона на радио Варна продължава. Изнесоха се следните сказки:

7 декември Кр. Кънчев — Гребенъ спортъ;

8 декември Ал. Поповъ — Археологически паметници по черноморското ни крайбрежие;

17 декември лейт. Г. Панчевъ — Значението на флота за отбраната на бръга;

21 декември Кр. Кънчев — Вътроходенъ спортъ;

5 януарий лейт. Г. Панчевъ — Отбраната на Варна и Бургасъ отъ къмъ море.

Перникъ. Както всѣка година, така и презъ миналия м. декември, патронниятъ празникъ на моряците въ града се отпразднува много весело и тържествено. Всички възпитаници на Морското машинно училище, морските специални школи и всички отбили службата си при флота на Н. В. се събират на традиционна трапеза. Вечерята бѣше дадена въ юнашкия салонъ при мини „Перникъ“. Между гостите личеха техническия директоръ на мините г. Радославовъ, администраторътъ на мините г. Машаровъ и имета на града г. Димитровъ. Всички бивши възпитаници на флота сж подъ ръководството на г. капитанъ лейтенантъ о. з. Владимиръ Обрешковъ, който винаги е билъ най-горещия защитникъ на морячеството въ града и винаги е билъ отзивчивъ на нашите тържества.

Присъстваващите бѣха поздравени отъ управата на мини „Перникъ“ чрезъ г. Радославовъ и г. Машаровъ и отъ името на пернишкото гражданство, чрезъ кмета на града г. Димитровъ. На тяхъ отговори най-стариятъ между всички кап. лейт. о. з. В. Обрешковъ, който направи апелъ за опознаване на морето и неговите блага.

Художествената изложба на Хр. Каварналиевъ въ Варна

Миналогодишното повече отъ похвално начинание, да се устройватъ презъ зимата и пролѣтътъ въ фойето на варненския Народенъ театъръ художествени изложби, продължи и тая година. Първиятъ изложителъ бѣ В. Стоиловъ, много талантливъ художникъ, който запозна варненското общество съ особения чаръ на своите полски пейзажи и портрети на хора, предимно съ първична и несложна психика. Обаче, понеже неговото досегашно творчество се движи извънъ обсега на нашето списание, не ще му посветимъ тукъ по-подробно разглеждане.

Следъ него излага Христо Каварналиевъ. Той е и си остава възсъздателъ на нашето море върху платното и картоната, въпреки многократните си опити и въ други родове живопись. Не, че работи безъ успѣхъ въ нѣкои отъ тяхъ. Напримѣръ, въ сегашната изложба „Пазаръ въ Варна“ привлича вниманието съ сочния си колоризъмъ, живостта и

естествеността на изобразените типове, съ непринуденото си настроение, дълбоката перспектива и единъ заразяващъ ритъмъ. Сжщите ценности откриваме и въ „За пазаръ въ града“ изобразенъ върху фона на морето при Галата. Сжщо така успѣшно рисува Каварналиевъ напоследъкъ и стари къщи и улици, главно въ стара Варна. Особено тазгодишните му картини: „Старата митрополия“, „Гръцката махала“, „Татарската махала“, „Стара Варна зиме“ и „Стара Варна къмъ скелата“, свидетелствуватъ за способността му да се вживява въ близкото и по-далечно минало на града и да го възсъздава живо и непосредствено, така че още при пръвъ погледъ тѣ поразяватъ съ своята закръгленостъ, настроение, стариненъ лѣхъ, идилличностъ и приятващо спокойствие. Обаче, и тукъ, съ малки изключения, се чувствува близкото море или дори се вижда като заденъ планъ.

Защото морето е стихията на Каварналиевъ и той не може много да се отклонява отъ тоя основенъ предметъ на творчеството си. Затова и изложените картини, въ преобладаващото си болшинство, сж морски пейзажи, значителенъ брой отъ които ни показватъ художникова дарование въ намалена сила и замахъ. Каварналиевъ е почти изключително художникъ на развълнуваното, възбунено, запѣнено море. Като изключимъ платното „Варненското пристанище“, което завладява съ своя покой предъ зникъ слънце, съ замечаността си и богатия си колоритъ (което, обаче, е рисувано преди повече отъ десетина години), всички други табла представяватъ яростта на развихрените вълни, които ту се ширятъ въ безпредѣлността, ту се гнать подъ ударите на развилнѣлата буря, ту се блъскатъ страховити, запѣнени о скалите на Калиакра; а надъ тяхъ се навдесило навжсено небе съ мрачни и злокобни облаци. Всичко това достатъчно ни говори за нерадостния свѣтогледъ на художника и за неговия неспокоенъ духъ. Особено силно действа първичността на морската стихия въ таблата „Буря край св. Константинъ“, „При Калиакра“, „Калиакра привечеръ“, „Морето при св. Константинъ“, „Зимно море“, а най-вече въ „Бурята идва“, — може би, най-хубавото творение на тая изложба.

Новото, което забелязваме у художника отъ 2—3 години, насамъ, е опитътъ му да преодолѣе материалната природа на морето и да долови неговата трансцендентна сжщностъ. Особено изпѣква това въ „Зимна пѣсень“, което представява наистина сполучлива стилизация на морето. Все съ сжщия стремежъ се обяснява преобладаващиятъ сиво-жълтавъ, доста отдалеченъ отъ естествения, тонъ на нѣкои негови морета, който, затова пъкъ, много сполучливо предава страховитостта и мразовитостта на зимното море. Все пакъ, въ тоя стремежъ къмъ стилизиране К. не трѣбва много да се отдалечава отъ умѣренъ реализъмъ, който най-много допада на неговия творчески натюрелъ.

На края ще повтора препорѣката си отъ лани. Нека Каварналиевъ въ художническата си работа не се отклонява твърде отъ морето. Защото той далечъ още не е овладѣлъ морската стихия съ нейното безкрайно разнообразие. А и единъ цѣлъ човѣшки животъ едва ли е достатъченъ за нейното пълно овладяване. За да достигне това поне до известна степенъ, той трѣбва да се отдаде на морето всецѣло и беззаветно. Въ това отношение добъръ признакъ е, че сегашната му изложба не показва вече оная пѣстрота, която виждахме напоследъкъ у него.

Д-ръ Я. Арнаудовъ

1. Нашата идея — В. Игнатовъ.
2. Постиганията на плувния спортъ до XI берлинска олимпиада и новите рекорди на последната — Д-ръ Г. П.
3. Плавателни басейни — Инженеръ Вл. Орозовъ.
4. Историята на едно германско пристанище — Аякса Мюллеръ — Нойдорфъ.
5. Наблюдение — И.
6. Тайната на морето — Стефанъ Ив.
7. Едно дѣло — Р. Бораджиевъ.
8. Една морска организация въ Югославия.
9. Морето и животътъ — Д-ръ Г. В. Паспалевъ.
10. Воденъ спортъ.
11. Външенъ политически прегледъ — Б. П.
12. Изъ живота и дейността на Б. Н. М. С.
13. Художествената изложба на Хр. Каварналиевъ въ Варна — Д-ръ Я. Арнаудовъ.

Открива се подписка за
четирнадесетата година на сп.

„Морски Сговорз“

органз на

Бзлгарския Народенз Морски Сговорз

Абонаментз: за Бзлгария 150 лв.,
за странство 200 лв.

На членове на Б.Н.М.С. се праща
даром з.

БЪЛГАРСКО ТЪРГОВСКО ПАРАХОДНО ДРУЖЕСТВО — ВАРНА

Дружеството поддържа редовни съобщения отъ черноморските пристанища и Дунава до северните европейски страни: Франция, Англия, Белгия, Холандия, Германия, Дания и пр.

Освенъ тая континентална линия, която се поддържа съ три първокласни линейни параходи типъ „Родина“, дружеството поддържа редовни и извънредни линии между черноморските пристанища и всички страни на Близкия изтокъ: Турция, Гърция, Италианските острови — Додеканеза, Сирия, Палестина и Египетъ, като се посещаватъ попътните пристанища: Цариградъ, Родосъ, Бейрутъ, Хайфа, Александрия, Портъ Саидъ и Пирея.

Тия последни пътувания даватъ възможностъ въ единъ срокъ отъ 20 дни най-много и съ разходи, които не надминаватъ ония, необходими за преживяване въ страната за същото време, да се видятъ останките и паметниците на всички древни култури: египетска, асировавилонска, старогръцка, византийска, арабска и пр., много отъ които паметници, по своята величественостъ и художественостъ, сж още недостигнати.

Пътуванията за Леванта — Близкия изтокъ, се извършватъ съ голъми и луксозни параходи, типъ — „Царь Фердинандъ“ при всички удобства за приятно и неусѣтно пътуване по морета, които съдържатъ безподобни природни красоти: Босфора, Златния Рогъ, Мряморно море, Дарданелитъ и осезания съ острови Архипелагъ, много отъ които се издигатъ на хиляди метри надъ морската повърхностъ.

Последното пътуване дава възможностъ да се посетятъ и всички свети мѣста на еврейската, християнската и мохамеданската религия.

Никое друго пътуване не може да даде толкова голъмо разнообразие на неизгладими впечатления отъ природата и творенията на човѣшкия гений въ неговитъ най-всестранни прояви отъ началото на човѣшката история до днесъ.

Дружеството поддържа редовни съобщения, два пъти презъ седмицата, и между всички български черноморски пристанища съ луксозния и бързоходенъ параходъ „Евдокия“.

Освенъ горните редовни линии, дружеството презъ лѣтните месеци прави и извънредни пътувания отъ Варна до Цариградъ съ параходитъ „Царь Фердинандъ“ и „Бургасъ“ съ престояване въ Цариградъ три цѣли дни.

Пътуването между дветъ пристанища трае само 12 часа — една нощъ

Презъ сжщитъ лѣтни месеци п/х „Евдокия“ плава крайбрѣжно по специално разписание, съ намалени тарифи и възможностъ да се посетятъ всички пристанища отъ цѣлото българско крайбрѣжие въ течение само на 36 часа.

И при екскурзиитъ до Цариградъ и обратно, и при пътуванията отъ Варна и Бургасъ до Ахтополъ и обратно, пътниците ношуватъ на параходитъ и, ако желаятъ, могатъ да получаватъ и храната си тамъ на сравнително износни цени.

Разписанията, както и тарифитъ на всички пътувания, които извършватъ корабитъ на Българското търговско параходно д-во, редовни и извънредни, сж дадени въ отдѣленъ проспектъ, който се намира въ всички дружествени агенции въ страната и въ странство и се раздава даромъ при поискване и направо отъ Дирекцията на дружеството; намира се и въ всички клонове на Морския Сговоръ.

I. Ценитъ на билетитъ за Александрия съ редовнитъ съобщения, които се поддържатъ два пъти въ месеца съ параходитъ „Бургасъ“ и „Ц. Фердинандъ“, само отиване или само връщане, безъ храна, сж:

I класъ — 3915; II — 2915 и III — 1915.

Презъ лѣтните месеци, отъ 1-и юний до 15 септемврий, се установява специална тарифа за отиване до Александрия и връщане съ сжщия параходъ, безъ прекъсване, освенъ презъ време на престоя на кораба въ нѣкое пристанище по разписание, както следва:

I класъ — 6015 лв. II — 5015 и III — 4015 лв., включително и храната.

II. Ценитъ на билетитъ по нашето крайбрѣжие отъ Варна до Ахтополъ и обратно, съ п/х „Евдокия“, по лѣтното разписание, отъ 15-и май до 15-и септемврий, съ право на ношуване въ Царево въ помѣщенията на съответната класа — сж:

I класъ лв. 300; II — 240 и III — 170 лв. безъ храна.

III. Ценитъ на билетитъ до Цариградъ и обратно, съ п/х „Царь Фердинандъ“ и „Бургасъ“, презъ лѣтните месеци, съ престой въ Цариградъ три дена и ношуване на параходитъ, сж:

I класъ отъ лв. 2100 до 1600 споредъ положението на мѣстата

II 1550 . 1150

III 700

За храната се плаща:

по Александрийската линия: закуска — 22 лв., обѣдъ — 70 лв. и вечеря — 70 лв. а пълень дневенъ абонаментъ по 150 лв.

По крайбрѣжието отъ Варна до Ахтополъ и обратно, презъ лѣтните месеци, пълень дневенъ абонаментъ отъ закуска, обѣдъ и вечеря — 80 лв.

До Цариградъ и обратно, презъ лѣтния сезонъ, само съ параходитъ, които правятъ екскурзии — се плаща дневенъ абонаментъ 126 лв. или общо за цѣлото пътуване — 452 лв.

При редовнитъ пътувания — съ п/х „Евдокия“ крайбрѣжно се плаща за закуска 15 лв., а за обѣдъ и вечеря по 50 лв., пълень абонаментъ — 100 лв.

Намаления: правятъ се само отъ редовнитъ тарифи, за отиване и връщане предплатено 15%, за групи по-голъми отъ 25 души — по споразумение.

Горното важи за 1936 година.